Gemeente Coevorden

Bestuursrapportage 2026

Inhoudsopgave

BESTUURSRAPPORTAGE 2026 1

INHOUDSOPGAVE 2

LEESWIJZER 3

SAMENVATTING 4

Bestuurlijke samenvatting 4
Financiële samenvatting 5

PROGRAMMA 1 | BOUWEN VOOR DE SAMENLEVING 8

PROGRAMMA 2 | DUURZAAMHEID 17

PROGRAMMA 3 | SAMEN 25

PROGRAMMA 4 | EIGENHEID DORPEN EN WIJKEN 38

PROGRAMMA 5 | FUNDERING VOOR DE TOEKOMST 42

PROGRAMMA 6 | FINANCIËN EN DEKKINGSMIDDELEN 51

BIJLAGEN 55

Circulaires gemeentefonds 55
Recapitulatie 58
Verloop algemene reserve 59
Investeringskredieten 60

Leeswijzer

Doel van de bestuursrapportage

In deze rapportage informeren we de gemeenteraad over de voortgang van de de programmabegroting 2026. We beschrijven de belangrijkste afwijkingen van de begroting. De raad heeft het budgetrecht. Dat betekent dat de raad besluit over wijzigingen in doelen en budgetten. Deze rapportage helpt de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.

Deze bestuursrapportage kijkt vooruit naar het einde van 2026. We gebruiken de informatie en cijfers die we tot en met juli 2026 hebben. De meerjarenraming valt in principe buiten deze rapportage. Wel kunnen we ontwikkelingen noemen die meerdere jaren gevolgen hebben. Ook kunnen we voorstellen doen om de begroting voor meerdere jaren aan te passen.

We hebben deze bestuursrapportage op een aantal punten verbeterd. Daarmee volgen we de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport over het verbeteren van de S&V-cyclus.

Betere leesbaarheid:
- duidelijker structuur.
- helder taalgebruik.
- we tonen de meerjarige trends in de indicatoren.

De rapportage is strategischer van aard:
- We richten ons steeds meer op de afwijkingen die we aan het einde van het jaar verwachten. Daarbij kijken we naar de doelen en budgetten uit de begroting.
- We kijken steeds minder naar losse activiteiten. We kijken vooral naar de doelen die we willen bereiken.

Verband tussen ambities, doelstellingen, activiteiten en budgetten zichtbaarder maken:
Bij activiteiten laat het stoplicht voor kwaliteit zien of de activiteit het gewenste effect heeft. Draagt de activiteit bij aan het doel? Dan is er geen grote afwijking. Een geel stoplicht betekent een kleine afwijking. Een rood stoplicht betekent een grote afwijking.

Opzet van de bestuursrapportage

De opbouw van deze rapportage is hetzelfde als die van de programmabegroting 2026. Hiermee bedoelen we de begroting die de raad in november 2025 heeft vastgesteld. Ook de lijst met budgetwijzigingen hoort daarbij.

In de samenvatting staan de belangrijkste ontwikkelingen en de verwachte inhoudelijke en financiële afwijkingen van de programmabegroting. We leggen ook uit wat het doel van deze bestuursrapportage is en welke verbeteringen we hebben aangebracht ten opzichte van vorig jaar.

Zes programma's
Voor elk van de zes programma's is een tegel, met daarin de volgende informatie:
1. Doelstellingen: een weergave van de doelstellingen uit de programmabegroting 2026.
2. Bij activiteiten kunt u doorklikken naar meer informatie. De eerste alinea is de omschrijving uit de begroting. Deze tekst blijft ongewijzigd. Als een activiteit niet het gewenste effect of resultaat heeft, ziet u een oranje of rood stoplicht.
3. Bij financiën leggen we, als dat nodig is, afwijkingen van meer dan € 50.000 uit. Het kan gaan om een voordeel of een nadeel. Soms vragen we hiervoor toestemming van de raad.
4. Ontwikkeling, risico's en successen: indien relevant.

In de bijlagen staan de circulaires over het gemeentefonds. Ook laten we het verloop van de algemene reserve en de investeringskredieten zien. Verder staan de overlopende budgetten en de verwachte besteding daarvan in de bijlagen. Tot slot is de afkortingenlijst opgenomen.

Samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuursrapportage informeren wij u over de voortgang van de programmabegroting 2026. We geven ook inzicht in de ontwikkelingen die zich dit jaar hebben voorgedaan. Zo is duidelijk waar we staan en waar bijsturing nodig is.

Een veranderende samenleving
Maatschappelijke ontwikkelingen hebben steeds meer invloed op ons werk. Meningen verschillen vaker en zijn soms scherper tegenover elkaar komen te staan. Tegelijkertijd staat het vertrouwen in de overheid en andere instituties onder druk. Dit vraagt om een gemeente die niet alleen bestuurt, maar ook verbindt.
Daarom blijven participatie, samenwerking en goed luisteren naar inwoners belangrijk. We blijven investeren in manieren om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief te betrekken bij plannen en besluiten. In 2026 zetten we hierin nieuwe stappen. Zo werken we verder aan de participatieverordening en de visie op dienstverlening. Ook doen we ervaring op met het samen met inwoners maken van keuzes over de openbare ruimte.

Sociaal domein: bouwen aan een zorgzame samenleving
We blijven investeren in een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en ondersteuning dichtbij beschikbaar is. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de ontwikkeling van het nieuwe kindcentrum in Schoonoord en in de versterking van informele netwerken in onze dorpen en wijken.
Ook geven we vervolg aan de uitkomsten van het onderzoek naar integraal werken binnen het sociaal domein. Door ondersteuning, zorg en participatie beter met elkaar te verbinden, willen we inwoners sneller en beter helpen.
Een zorgzame samenleving is ook een veilige samenleving. Daarom werken we samen met inwoners en partners aan een nieuw Integraal Veiligheidsplan.
De druk op de jeugdzorg blijft groot. De kosten stijgen en landelijke ontwikkelingen en onzekerheid over de toekomstige financiering vanuit het Rijk zorgen voor een grote opgave. We houden rekening met hogere uitgaven. Tegelijkertijd nemen we maatregelen om de kosten beheersbaar te houden. Ook onderzoeken we extra mogelijkheden om de jeugdhulp toekomstbestendig te organiseren.

Ruimte, wonen en economie
Bij de verdere uitvoering van de Omgevingswet werken we integraal aan een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. We hebben daarbij aandacht voor ons erfgoed, biodiversiteit, duurzaamheid en de kwaliteit van het buitengebied.
Ook stimuleren we inwoners, ondernemers en onze eigen organisatie om bewuster om te gaan met grondstoffen en materialen.
Op het gebied van wonen en economie worden de resultaten van eerdere inspanningen steeds zichtbaarder. We zetten in op uitbreiding en verbetering van de woningvoorraad. Ook ondersteunen we starters met de starterslening en werken we aan de uitvoering van nieuwe wettelijke taken binnen de volkshuisvesting.
Samen met partners in het buitengebied geven we verder uitvoering aan het actieplan voor de agrarische sector.

Regionale samenwerking en toekomstperspectief

Veel opgaven waar Coevorden voor staat, gaan over de grenzen van onze gemeente heen. Daarom blijven we actief samenwerken binnen Regio Emmen, de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe, Dutch TechZone en andere regionale samenwerkingsverbanden.
Samen werken we aan brede welvaart, economische ontwikkeling, onderwijs, de arbeidsmarkt en leefbaarheid.
Met de komst van de Nedersaksenlijn, de versterking van de regionale infrastructuur en nieuwe economische kansen staat de regio voor belangrijke ontwikkelingen. Daarom werken we aan de verdere ontwikkeling van Regio Emmen als strategisch samenwerkingsverband voor de toekomst van Zuidoost-Drenthe. Samen geven we invulling aan de opgaven en kansen op het gebied van economie, wonen, bereikbaarheid en brede welvaart. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de positie en belangen van Coevorden binnen de regio. De verdere koersbepaling is een belangrijke opgave voor de nieuwe gemeenteraad.

Samen slimmer werken voor en met Coevorden
De ontwikkeling van een toekomstbestendige organisatie blijft een belangrijke prioriteit. Via het programma *Samen Slimmer Werken* bouwen we verder aan een organisatie die wendbaar, aantrekkelijk en effectief is. De arbeidsmarkt blijft krap. Ook wij merken de gevolgen daarvan. Daarom investeren we in goed werkgeverschap, digitalisering, professionalisering en werkplezier. We zetten verdere stappen in het verbeteren van de manier waarop we sturen en verantwoorden. Ook werken we aan een duidelijke digitaliseringsagenda. Daarmee creëren we meer overzicht, versterken we de samenwerking en maken we beter zichtbaar hoe medewerkers bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van Coevorden.

Tot slot
2026 is een overgangsjaar. We werken verder aan de ambities die de afgelopen jaren zijn ingezet. Tegelijkertijd zorgen we voor een solide uitgangspositie voor deze nieuwe bestuursperiode. Ondanks financiële druk, maatschappelijke uitdagingen en landelijke onzekerheden blijven we samen met inwoners, ondernemers en partners bouwen aan een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is. Samen bouwen aan een sterke toekomst!

Financiële samenvatting

Financieel resultaat

Inleiding
Zoals in de leeswijzer is aangegeven wordt binnen elk programma een overzicht gegeven van de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting. In deze samenvatting geven we uw raad:
- de actuele stand van zaken als gevolg van het besluit om bij de jaarrekening 2025 budgetten niet over te hevelen naar 2026;
- de totale financiële afwijking van alle programma's gezamenlijk met daarbij een onderbouwing per programma.

Stand van zaken "niet overhevelen van budgetten"
Bij de jaarrekening 2025 heeft uw raad besloten om overlopende budgetten niet automatisch over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Deze werkwijze geeft beter inzicht in de daadwerkelijke benutting van middelen en versterkt de positie van uw raad bij het maken van nieuwe afwegingen. De omvang van de niet over te hevelen budgetten bedroeg circa € 3,6 mln. bij de jaarrekening 2025. Initieel is hierbij de afspraak met uw raad gemaakt om de voortgang op te nemen in deze bestuursrapportage. Op basis van de huidige inzichten hebben we echter nog onvoldoende comfort bij en inzicht in de gevolgen van het niet overhevelen. Daarom stellen we uw raad voor om deze analyse op te nemen in de jaarrekening 2026.

Verwacht financieel resultaat 2026
De bestuursrapportage 2026 sluit af met een negatief saldo van € 4 mln. t.o.v. de begroting 2026. In deze bestuursrapportage worden de afwijkingen in de programma’s verder toegelicht. Een samenvattend overzicht is hieronder weergegeven met daarnaast een duiding op “steeds meer grip op de personele lasten”.

De belangrijkste financiële afwijkingen per programma:
- Totale positieve afwijking programma 1: € 950.000;
  Vanaf 2026 ontvangen wij als gemeente een subsidie per gerealiseerde betaalbare woning. Voor dit jaar verwachten we in totaal een bedrag van € 1.000.000. In programma 1 wordt dit verder toegelicht.

- Totale negatieve afwijking programma 2: € 607.000;
  Wordt veroorzaakt door vooral de lagere opbrengst afvalstoffenheffing (€ 300.000), lagere opbrengst begraafplaatsheffingen (€ 100.000) en een negatieve afwijking op veiligheidsbevorderende maatregelen (€ 146.000).
- Totale negatieve afwijking programma 3: € 787.000;
  Dit komt vooral door de negatieve afwijking op de jeugdzorg (€ 2.136.000). Hier staat een voordeel in de WMO tegenover van € 1.656.000. Een uitgebreide toelichting is te vinden binnen dit programma.
- Totale negatieve afwijking programma 4 € 0;
- Totale negatieve afwijking programma 5: € 3.790.000;
  Dit wordt veroorzaakt door een negatieve afwijking als gevolg van een hogere bezetting ten opzichte van de formatie (€ 3.200.000) en een overschrijding op de automatiseringskosten (€ 500.000).
- Totale positieve afwijking programma 6: € 234.000;
  De meicirculaire is verwerkt in deze bestuursrapportage. De conclusie is dat er slechts € 234.000 aan extra middelen beschikbaar zijn gekomen als dekking voor het negatieve saldo (zie programma 6). In de cijfers is de septembercirculaire 2026 nog niet opgenomen.

"Steeds meer grip op de personele lasten"
De ontwikkeling van de personele lasten laat zien dat we steeds meer in control komen. Hoewel ook in 2026 sprake is van een overschrijding, zien we ten opzichte van 2025 een duidelijke verbetering. De overschrijding neemt af van € 3,9 mln. (jaarrekening 2025) naar ongeveer € 3,2 mln. in 2026, terwijl tegelijkertijd het aandeel en de omvang van de inhuur substantieel is, en verder wordt teruggebracht. Goed om hierbij te vermelden is dat het begrotingsbudget voor de inhuur in 2026 met 2 mln. is verlaagd. De verwachte vermindering in 2026 t.o.v. 2025 bedraagt daarmee 2,9 mln. Daarmee is in 2026 een belangrijke stap gezet in het beheersbaar maken van de personele lasten. De in 2026 uitgevoerde analyse van het formatiehuis vervult zal hierbij een belangrijke rol. Het aantal inhuurkrachten is gedaald van 72 eind 2025 naar ongeveer 50 momenteel en naar verwachting 45 eind 2026. Daarmee daalt het aandeel inhuur van 18% van de totale bezetting in 2025 naar ongeveer 11% in 2026. Dit is een ontwikkeling die we willen vasthouden en waar we de komende periode verder op inzetten. Tegelijkertijd maakt de analyse duidelijk dat het vraagstuk niet alleen gaat over inhuur, maar vooral over de verhouding tussen formatie, bezetting en de structureel benodigde capaciteit.

In 2027 willen we daarom de volgende stap zetten: van het beheersen van de personele lasten naar een structurele strategie voor de personele formatie en loonsom. Het uitgangspunt daarbij is om toe te werken naar één loonsom, waarbij helder is welke personele capaciteit structureel nodig is, welke overbezetting tijdelijk van aard is en welke afspraken nodig zijn om deze overbezetting gefaseerd terug te brengen.
2027 staat daarmee in het teken van het verder versterken van de grip op de personele lasten. Met de strategische personeelsplanning, de analyse per team, cluster, functie en vakgebied en de afspraken over de ontwikkeling van de overbezetting ontstaat een meerjarig perspectief. Dit biedt niet alleen meer financiële voorspelbaarheid, maar zorgt er ook voor dat we als organisatie gericht kunnen sturen op de formatie die daadwerkelijk nodig is om onze ambities en wettelijke taken uit te voeren.
Daarmee bouwen we voort op de ingezette lijn: minder afhankelijkheid van inhuur, meer grip op de bezetting en uiteindelijk een structureel beheersbare loonsom. Het doel is dat we hiermee in de komende jaren van incidenteel bijsturen naar structureel financieel en organisatorisch in control komen.
In de kaderbrief 2027 hebben we uw raad hierin ook meegenomen.

SAMENVATTING FINANCIËLE EFFECTEN	
Bedragen x € 1.000	
Programma	**2026**
1 | Bouwen voor de samenleving	950
2 | Duurzaamheid	-607
3 | Samen	-787
4 | Eigenheid dorpen en wijken	
5 | Fundering voor de toekomst	-3.790
6 | Financiering en dekkingsmiddelen	234
Totaal	**-3.999**

Programma 1 | Bouwen voor de samenleving

We werken aan een toekomstbestendige, leefbare en economisch sterke gemeente waarin wonen, werken, recreëren en bewegen in balans zijn. Door integrale samenwerking en maatwerk versterken we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, verbeteren we de dienstverlening en stimuleren we innovatie en duurzaamheid. Zo bouwen we aan een samenleving die aantrekkelijk is voor inwoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Samenvatting

De gemeente werkt aan een sterke en toekomstbestendige ontwikkeling van Coevorden. We richten ons daarbij op ruimtelijke ontwikkeling, wonen, leefbaarheid en economische groei. De meeste doelstellingen liggen op schema. We werken aan de ontwikkeling van bedrijventerreinen, de versterking van de regionale economie en de verdere uitvoering van het agrarisch actieplan. Ook werken we aan de groei en kwaliteit van de recreatief-toeristische sector. Op het gebied van wonen werken we aan de bouw van nieuwe woningen en de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid. Daarnaast zijn belangrijke kaders vastgesteld voor de inrichting van de leefomgeving. Ook verschillende projecten liggen op schema. Het gaat onder meer om de herinrichting van de binnenstad, Vitale Vakantieparken en het Omgevingsprogramma Buitengebied. Verder werken we aan een betere bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Binnen de vergunningverlening bereiden we nieuwe processen en beleid voor om de dienstverlening verder te verbeteren.
Deze ontwikkelingen dragen bij aan een aantrekkelijke, leefbare en economisch vitale gemeente.

Voor het programma Bouwen voor de samenleving zijn de volgende documenten van belang:

- Economische Visie "Coevorden onderneemt"
- Visie op Toerisme "Blik op de toekomst met oog voor het verleden"
- Programma Vitale Vakantieparken
- Strategische koers Dutch Tech Zone
- Woonvisie Bouwen aan de toekomst
- Ambitiedocument Omgevingswet
- Hoofdlijnendocument en Omgevingsvisie (actualisatie nav evaluatie)
- Bereikbaarheidsvisie BOCE
- VTH-beleid 2023-2027
- Fietsnota "Ruimte voor de fietser"
- Regionale beleidsagenda regio Emmen
- Koers Dutch Tech Zone (DTZ)
- Mobiliteitsplan "Onderweg naar duurzame mobiliteit"
- Regionaal Mobiliteitsplan 1.0 (RMP)
- Laadvisie "Coevorden laadt op"
- Woonwagenbeleid Coevorden 2021
- Programmaplan Realisatie Regionale Woondeal regio Emmen
- Wensbeeld Centrum Coevorden 2001
- Actualisatie Wensbeeld Centrum Coevorden 2012
- Toekomstvisie Centrum Coevorden 2017
- Merkidentiteit Stad Coevorden 2019
- Positionering Centrumstraten 2019
- Ruimtelijke en Programmatische visie voor Markt, Haven, Citadelpunt en Weeshuisweide te Coevorden, Kasteelpark 2019

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Wonen

We werken aan een woningmarkt die beter aansluit bij de behoeften van diverse doelgroepen, met behoud en verbetering van de bestaande woningvoorraad. Daarbij zetten we in op herkenbare, groene dorpen en wijken, ondersteund door optimaal woonbeleid dat ruimte biedt voor iedereen om prettig te leven.

Doelstellingen:

- Het bouwen van 762 nieuwe woningen in de periode tot 2030, conform de Regionale Woondeal. Hierbij kijken we naar de mogelijke inzet van stimuleringsregelingen vanuit het Rijk en provincie.
- De nieuw te bouwen woningen sluiten kwalitatief aan bij de vraag (bedienen van de specifieke doelgroepen).
- Het behouden en verbeteren van de huidige woningvoorraad (voortzetten bestaand beleid).

Kwaliteit
Toelichting
De bouw van de geplande woningen ligt op schema. Tot nu toe zijn 511 woningen opgeleverd. Daarnaast staan 815 woningen in de planning. Dit zijn zowel woningen waarvoor de plannen al definitief zijn als woningen waarvoor dat nog niet het geval is.

Activiteiten

Opstellen van volkshuisvestingsprogramma

Omschrijving activiteit begroting
Conform de wet Versterking regie op volkshuisvesting starten we in 2026 met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma
Kwaliteit
Toelichting
We hebben verschillende bureaus gevraagd om ons te ondersteunen bij het opstellen van het programma. De uitwerking start in september.

Starterslening 2026

Omschrijving activiteit begroting
We bedienen de specifieke doelgroep jongeren door het voortzetten van het instrument Starterslening.
Kwaliteit
Toelichting
Om inwoners met een sociaal-economische binding aan Coevorden beter te ondersteunen op de woningmarkt, hebben we ook in 2026 de starterslening ingezet.
Dit jaar zijn 27 aanvragen ontvangen. Daarvan zijn:

- 15 leningen verstrekt;
- 6 aanvragen nog in behandeling;
- 2 aanvragen positief beoordeeld, maar de lening is nog niet verstrekt door SVN. SVN voert hiervoor nog een laatste controle uit;
- 4 aanvragen beëindigd. Dit kan betekenen dat de aanvraag is afgewezen, is ingetrokken of dat gegevens te laat zijn aangeleverd.

Uitbreiding woonwagenstandplaatsten

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 gaan we verder met het uitbreiden van het aantal woonwagenstandplaatsen, concreet met de voorbereiding voor de realisatie van 10 extra plaatsen in Coevorden.
Kwaliteit
Toelichting
De onderhandelingen over de grond voor de mogelijke uitbreidingslocatie hebben vertraging opgelopen.

Woonzorgakkoord

Omschrijving activiteit begroting
Verdere uitvoering geven aan het Woonzorgakkoord.
Kwaliteit
Toelichting
Het brede Uitvoeringsprogramma Woonzorgakkoord wordt in het najaar in de huidige vorm afgerond. Alleen de Regio Deal-projecten in de Eendrachtswijk in Coevorden, de buurtcirkels in Sleen en het koplopersproject in Geesbrug gaan door tot en met eind 2027.
De inhoudelijke opgave blijft belangrijk. Een groot deel hiervan kan worden opgepakt binnen de bestaande werkwijze of binnen programma's zoals AZWA en De Gezonde Marke.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Vergunningverlening, toezicht en handhaving

We verbeteren de dienstverlening door transparante, toegankelijke informatie en een laagdrempelig voortraject voor (bouw)initiatieven van inwoners en ondernemers. Tegelijkertijd verkorten we de doorlooptijden van omgevingsvergunningen en werken we aan een betere omgevingskwaliteit met behoud van natuur- en cultuurhistorische waarden.

Doelstellingen:

- Een betere omgevingskwaliteit realiseren, met behoud en bevordering van natuur- en cultuurhistorische waarden;
- Het verbeteren van de dienstverlening en het optimaliseren van de afhandeling van omgevingsvergunningen en het realiseren van een laagdrempelig voortraject bij voorgenomen (bouw) initiatieven door meer transparante en beter toegankelijke informatie;
- Het verkorten van de doorlooptijden bij het behandelen van omgevingsvergunningen;
- Een beter en laagdrempeliger voortraject bij voorgenomen (bouw)initiatieven van inwoners en ondernemers.

Kwaliteit

Toelichting

- Het beleid wordt in 2027 herzien. Het effect hiervan op de eerste doelstelling is daarom nog niet zichtbaar.
- In 2027 voeren we de nieuwe werkprocessen, Processen Omgevingsontwikkeling Coevorden, in. Deze vervangen het huidige Proces Omgevingsrecht Coevorden (PROCO). Het effect hiervan wordt in 2027 zichtbaar.
- Het nieuwe strategische VTH-beleidsplan wordt dit jaar opgeleverd. Hierin nemen we op dat we omgevingsvergunningen binnen de wettelijke termijn afhandelen. In 2027 gaan we dit monitoren.
- In 2027 wordt het huidige Proces Omgevingsrecht Coevorden (PROCO) herzien. Hierdoor worden de werkprocessen aangepast. Dit zorgt voor een beter en laagdrempeliger voortraject voor inwoners en ondernemers met voorgenomen (bouw)initiatieven.

Activiteiten

Omgevingswet 2.0

Omschrijving activiteit begroting

We voeren het project Omgevingswet 2.0 uit.

Kwaliteit

Toelichting

In 2026 werken we binnen het project Omgevingswet 2.0 aan de afstemming tussen de verschillende instrumenten van de Omgevingswet. Het gaat om de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning.
Dit jaar werken we onder andere aan het Omgevingsplan deel 1. In 2027 leidt dit tot de eerste gebiedsgerichte omzetting van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel. Dit gebeurt in Zwinderen.
Ook werken we aan een gevulde regelbibliotheek en een handboek voor planwijzigingen. Deze producten zorgen voor meer kennis binnen de organisatie en voor een uniforme werkwijze voor externe adviesbureaus. Samen vormen ze de basis voor de verdere ontwikkeling van één integraal omgevingsplan voor de hele gemeente.
In het derde of vierde kwartaal van 2026 organiseren we een informatiesessie voor de gemeenteraad. We informeren de raad over de opgave, de aanpak en het vervolg.

Opstellen nieuw strategisch VTH-beleidsplan

Omschrijving activiteit begroting

Het opstellen van een nieuw strategisch VTH-beleidsplan, inclusief geoptimaliseerde VTH-processen. Zie ook hoofdstuk 'nieuwe ontwikkelingen'.

Kwaliteit

Toelichting

Eind 2026 leveren we het nieuwe strategische VTH-beleidsplan op.

Vernieuwing VTH-zaaksysteem, plansoftware en toepasbare regel software

Omschrijving activiteit begroting
Vernieuwing van het VTH-zaaksysteem, plansoftware en toepasbare regelsoftware.
Kwaliteit
Toelichting
De nieuwe plansoftware en toepasbare regelsoftware zijn inmiddels in gebruik.
Na een Europese aanbesteding is de opdracht voor de vervanging van het VTH-zaaksysteem definitief gegund. Naar verwachting is het nieuwe systeem in het eerste kwartaal operationeel.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Vitale vakantieparken

We bieden vakantieparken met een verminderde vitaliteit een duurzame toekomst door te investeren in kwalitatief aantrekkelijke parken voor recreatie en toerisme. Waar recreatie geen optie meer is, zetten we in op een aantrekkelijk woonmilieu en verbeteren we de leefbaarheid.
Doelstellingen:

- Het realiseren van een kwaliteitsimpuls op een 3-tal parken die als recreatief minder vitaal zijn aangemerkt;
- Waar recreatie geen optie meer is, zorgen voor een aantrekkelijk woonmilieu door het realiseren en afronden van een 3-tal trajecten op Parken die in transformatie zijn naar een woonpark
- Het verbeteren van leefomgeving op de parken door ongewenste situaties op te lossen
- Het verbeteren van leefomgeving op de parken door het ondersteunen van kwetsbare groepen

Kwaliteit
Toelichting
We liggen op koers om de doestellingen te realiseren.

Activiteiten

Programma Vitale Vakantieparken

Omschrijving activiteit begroting
Gezamenlijk met 2 parken een uitvoeringsplan opstellen waarin de revitalisering naar een duurzame en toekomstbestendige recreatieve omgeving is vastgelegd.
Het maken van transitieplannen bij 1 park inclusief, het sluiten van anterieure overeenkomsten met eigenaren om de bestemmingen recreatie om te zetten naar wonen.
Opstarten en afronden proces van functiewijziging naar wonen bij 1 park.
Het handhaven van situaties op de parken waarbij de wettelijke regels worden overtreden onder andere op illegale bewoning, illegale bebouwing en het illegaal kappen van bomen.
Kwaliteit

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Werken

We versterken het economisch vestigingsklimaat door ondernemers, werknemers en bezoekers ruimte en een toekomstbestendige gastvrije omgeving te bieden. We werken regionaal en grensoverstijgend samen, stimuleren innovatie en toekomstgerichte ontwikkeling in de agrarische en toeristische sector als pijlers van werkgelegenheid.
Doelstellingen:

- Toekomstbestendige bedrijventerreinen waarnaast ook ruimte gecreëerd wordt voor nieuwe terreinen (lokaal en regionaal).
- Het versterken van de regionale en grensoverstijgende economie.
- Innovatieve en toekomstgerichte ontwikkeling in de agrarische sector én een versterking van de recreatief-toeristische economie.

Kwaliteit
Toelichting

- We werken aan de ontwikkeling van nieuwe regionale bedrijventerreinen. Voor de bestaande bedrijventerreinen stellen we een toekomstbeeld op.
- We versterken de regionale en grensoverschrijdende economie. Dit doen we bijvoorbeeld via het Europark en het Regio Deal-project voor de positionering van de Euroterminal. Ook doen we mee aan projecten van het Rijnland Instituut op het gebied van diploma-erkenning en reshoring van bedrijven.
- We voeren het agrarisch actieplan samen met de sector uit. De koers voor de recreatief-toeristische sector wordt in het najaar aan het bestuur voorgelegd.

Activiteiten

Herijken toeristische visie

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 gaan we de toeristische visie uit 2021 samen met vertegenwoordigers van de sector herijken.
Kwaliteit
Toelichting
Het Perspectief op Toerisme bevindt zich in de afrondende fase. De laatste stakeholders worden betrokken om het perspectief verder aan te scherpen en aan te vullen. Daarna volgt het bestuurlijke besluitvormingstraject. Naar verwachting kan het perspectief dit jaar formeel worden vastgesteld.

Locatieonderzoek nieuw (regionaal) bedrijventerrein

Omschrijving activiteit begroting
Het locatieonderzoek naar mogelijkheden voor een nieuw (regionaal) bedrijventerrein zal in 2026 worden opgeleverd.
Kwaliteit
Toelichting
Het onderzoek naar verschillende locaties voor een regionaal bedrijventerrein is afgerond. Hieruit zijn twee locaties naar voren gekomen. Deze locaties worden verder onderzocht op haalbaarheid. Naar verwachting start dit haalbaarheidsonderzoek in september 2026.

ontwikkeling van bedrijventerreinen

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 leveren we het toekomstbeeld voor onze bestaande bedrijventerreinen op.
Kwaliteit
Toelichting
Dit plan zal in het najaar van 2026 opgeleverd worden.

Slag bij Ane

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 bereiden we de viering van de Slag bij Ane voor, hierin trekken we samen met de gemeente Hardenberg op.
Kwaliteit
Toelichting
Het project ligt goed op schema. Met de aanstelling van een projectleider en de deelname van beide gemeenten aan de projectgroep is een goede organisatorische basis gelegd. Het onderzoek naar geschikte locaties voor het locatietheater is gestart. Verschillende onderdelen van het project worden verder uitgewerkt. De komende periode richten we ons vooral op de zichtbaarheid van het project en het betrekken van belangrijke stakeholders.

Uitvoering actieplan agrarische sector

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 zetten we de uitvoering van het actieplan voor de agrarische sector voort.
Kwaliteit
Toelichting
We voeren het agrarisch actieplan uit samen met Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Noord, Drents Agrarische Jongeren Kontakt (DAJK) en de Boermarken. Het plan richt zich op een toekomstbestendige agrarische sector. De activiteiten richten zich op waterkwaliteit, vrijwillige kavelruil, verruiming van het bouwblok, ondersteuning van jonge agrariërs en verbinding tussen betrokken partijen. Ook hebben we in 2026 de samenwerking tussen terreinorganisaties versterkt om tot een betere afstemming te komen. Daarnaast ondersteunen we beheerpakketten van het Agrarische Natuur Drenthe (AND). Met deze aanpak willen we ruimte bieden aan ondernemerschap en samen zoeken naar oplossingen voor de opgaven in de agrarische sector en het landelijk gebied.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Binnenstad

Het versterken van de eigenheid van Coevorden, zodat iedereen zich thuis voelt en verrast wordt door wat het centrum te bieden heeft.
Doelstellingen:

- We versterken de kwaliteit van onze binnenstad waar inwoners en bezoekers kunnen genieten van historie, water en gezelligheid, en waar het prettig wonen is.

Kwaliteit

Toelichting

In 2025 is gestart met de realisatie van de Markt, de Haven en het fysieke Citadelpunt aan de Haven. De uitvoering ligt op schema, zowel qua budget als planning. In het najaar van 2026 zijn de werkzaamheden afgerond. Daarmee is ook dit onderdeel van het Kasteelpark gerealiseerd.
In 2025 en 2026 is daarnaast gewerkt aan:

- de transformatie van winkelpanden die passen binnen de Positionering Centrumstraten;
- de herontwikkeling van het Aleida Kramerziekenhuis door Saxenburgh;
- de transformatie van de voormalige Rabobank door Peter van Dijk Projects & Investments;
- de overdracht van de Stadskerk door de Protestantse Gemeente aan de gemeente Coevorden;
- de herinrichting van de Van Heutszsingel ter hoogte van de Ganzehof;
- de ontwikkeling van een digitale route met historische personages: Rudolf van Coevorden, Sophia van Ruinen, Carl von Rabenhaupt, Meindert van der Tijnen en Ganzen Geesje.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Mobiliteit

Het realiseren van een veilig, leefbaar en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem voor iedereen en voor alle vormen van verkeer. Het verkeer- en vervoersysteem levert een positieve bijdrage aan de brede welvaart van de inwoners van de gemeente.
Doelstellingen:

- In 2050 dient het aantal verkeersdoden terug te zijn gebracht naar nul. Ook het aantal ernstige verkeersslachtoffers in 2030 moet met de helft te zijn gedaald ten opzichte van 2020.
- Voor lang parkeren willen we werkenden en bezoekers zoveel mogelijk naar de parkeerterreinen aan de rand van de binnenstad leiden. Voor kort(er) parkeren blijven in de binnenstad voldoende mogelijkheden.
- We willen fietsen stimuleren, meer mensen op de fiets en veilige fietspaden.
- We blijven ons inzetten voor een trimodale (spoor, weg, water) bereikbaarheid van Coevorden, waaronder een optimale verbinding aan de zuidkant van Coevorden;
- Duurzame mobiliteit willen we zoveel mogelijk ondersteunen.

Kwaliteit

Toelichting

Op het gebied van verkeersveiligheid blijven we werken aan een veiligere infrastructuur, zoals fietspaden en wegen. Ook voeren we lagere snelheden in, bijvoorbeeld door op wegen in het buitengebied een zone van 60 km/u in te stellen. Over de maatregelen voor 30 km/u- en 60 km/u-gebieden overleggen we met stakeholders. Deze participatie leidt ook tot aanvullende wensen.
We werken ook aan verkeersveilig gedrag. Dit doen we met voorlichtingscampagnes en activiteiten voor scholieren en ouderen vanuit het programma Permanente Verkeerseducatie.

De parkeerroute voor de binnenstad is vernieuwd en uitgebreid. Het parkeerterrein aan de Duivelshoek is vergroot en de herinrichting van de Markt is afgerond. Op parkeerterrein Molenbelt is een blauwe zone ingesteld voor kort parkeren.

We bereiden verschillende projecten voor om de fietsinfrastructuur te verbeteren. Het gaat om de fietspaden Gelpenberg, Schapendijk, Jongbloedvaart en 't Haantje. Ook werken we binnen BOCE-verband aan de ontwikkeling van de Doorfietsroute Coevorden-Emmen-Borger.
Het project Doortrappen draagt eraan bij dat meer mensen gaan fietsen en dat mensen langer blijven fietsen.

Om de logistieke bereikbaarheid van Coevorden te verbeteren, onderzoeken we de mogelijkheden van binnenvaart en het beter benutten van het spoor voor goederenvervoer. Voor de aanleg van een zuidelijke rondweg voeren we verkennende gesprekken met stakeholders.
Als onderdeel van het project Emmen-Rheine werken we aan de spoorverbinding Coevorden-Neuenhaus. Vanaf december 2026 is er een reizigersverbinding tussen Coevorden en Duitsland.
In het kader van de Nedersaksenlijn onderzoeken we de mogelijkheden voor een spoorverbinding tussen Groningen en Almelo via Emmen. Tegelijkertijd onderzoeken we de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling.

We werken samen met andere gemeenten aan een vernieuwde laadvisie.

Op het gebied van deelmobiliteit is de OV-fiets inmiddels beschikbaar op station Coevorden. Ook werken we aan een aanvullend deelfietssysteem op de spoorverbinding met Duitsland.

Activiteiten

Realiseren mobiliteitsplan

Omschrijving activiteit begroting
Het mobiliteitsplan is door de raad vastgesteld en vervolgens uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Dit voeren we komende jaren uit. Daarmee is 2026, 2027 en 2028 een investering van circa € 900.000 per jaar gemoeid.
Kwaliteit
Toelichting
Mobiliteitsplan valt onder team vastgoed en infra. De activiteiten staan beschreven in de toelichting onder doelstellingen. De status is oranje (deels rood). De bestaande personeelscapaciteit op mobiliteit is de laatste jaren niet meegegroeid met het uitvoeren van de groeiende vraagstukken en werkzaamheden op het gebied van mobiliteit (denk aan regelgeving en uitvoering op het gebied van parkeren, laadpalen, data, digitalisering, deelmobiliteit). Dit bezien naast de ambities op bereikbaarheid, fiets en verkeersveiligheid in combinatie met de gewenste participatie met overheden én diverse belangenorganisaties over (lokale) verkeersmaatregelen. Het uitvoeren van de activiteiten uit het mobiliteitsplan staat daarmee onder druk.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Leefomgeving & Omgevingswet

Het vaststellen van de kaders voor het multifunctionele gebruik van de fysieke leefomgeving ten behoeve van een zorgvuldige en integrale afweging.

Kwaliteit
Toelichting
De bijbehorende activiteiten zijn volgens planning uitgevoerd. Zie hiervoor de toelichtingen hieronder.

Activiteiten

Evaluatie omgevingsvisie

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 wordt de omgevingsvisie geëvalueerd en kunnen aanbevelingen leiden tot actualisatie en herziening van de omgevingsvisie.
Kwaliteit
Toelichting
De gemeenteraad heeft de Omgevingsvisie Coevorden in oktober 2023 vastgesteld. De omgevingsvisie is sindsdien het beleidskader voor het gemeentelijke ruimtelijke ordeningsbeleid. Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in het beleid voor ruimtelijke ordening zijn aanleiding om een nieuwe versie van de Omgevingsvisie op te stellen.
Voor de invoering van de Omgevingswet is personeel eerst ingezet voor de ontwikkeling van andere instrumenten, zoals Koers 2050 en verschillende Omgevingsprogramma's. Daarom is de Omgevingsvisie in 2026 niet geëvalueerd.
De evaluatie vindt plaats in 2027. We bekijken dan systematisch of de visie nog samenhangend, haalbaar, participatief en juridisch houdbaar is. Ook beoordelen we of de visie nog aansluit bij de actuele beleidsdoelen.
Voor het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie is het document *Koers 2050* een belangrijk beleidskader. In Koers 2050 ontwikkelt de gemeente samen met de raad en het college een duidelijk toekomstperspectief. Dit vormt de basis voor een nieuwe Omgevingsvisie.

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Omschrijving activiteit begroting
Het uitvoeren van de pilot Omgevingsplan. De beschreven evenwichtige toedeling van functies aan locaties (met bijbehorende participatie) wordt verder uitgewerkt in omgevingsplannen die in 2026 en volgende jaren in procedure worden gebracht.
Kwaliteit
Toelichting
Eind 2026 wordt deel 1 van het Omgevingsplan volledig opgeleverd. De procedure voor besluitvorming, inclusief participatie, start dan. De gemeenteraad stelt het plan naar verwachting begin 2027 vast.

In 2027 leidt dit tot de eerste gebiedsgerichte omzetting van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel. Dit gebeurt in Zwinderen.
Ook wordt gewerkt aan een gevulde regelbibliotheek en een handboek voor planwijzigingen. Deze producten zorgen voor meer kennis binnen de organisatie en een uniforme werkwijze voor externe adviesbureaus. Samen vormen ze de basis voor de verdere ontwikkeling van één integraal omgevingsplan voor de hele gemeente.
In het derde of vierde kwartaal van 2026 organiseren we een informatiesessie voor de gemeenteraad. We informeren de raad over de opgave, de aanpak en het vervolg.

Opstellen omgevingsprogramma buitengebied

Omschrijving activiteit begroting
Tezamen met de belanghebbenden in het buitengebied (zoals ondernemers, inwoners en terrein beherende organisaties) wordt in 2026 een omgevingsprogramma voor het buitengebied opgesteld, waarin uitvoeringsgericht en evenwichtig invulling wordt gegeven aan de opgaven in het landelijke gebied.
Kwaliteit
Toelichting
In januari 2026 heeft de gemeenteraad de startnotitie voor fase 2 van het Omgevingsprogramma Buitengebied behandeld. Fase 2 is inmiddels in werking, een concept omgevingsprogramma Buitengebied wordt in het najaar 2026 besproken met de stakeholders voor het buitengebied. Begin 2027 vindt naar verwachting besluitvorming plaats.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	8,3	13,4	6	4,8	
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	701,1	732	749,3	766,9	
Demografische druk	%	82,7%	83,2%	83,4%	83,6%	84,6%
Vestigingen van bedrijven	per 1.000 inw 15-65jr	163	171,1	179,4	184,7	
Functiemenging	%	49,10%	50%	50,4%	50,7%	

Financiën

PROGRAMMA 1		
Bedragen x € 1.000		
Product	**Onderwerp**	**2026**
Bovengrondse infrastructuur	Gladheidsbestrijding	-50
Wonen en leefomgeving	Realisatiestimulans	1.000
	Totaal	**950**

Gladheidsbestrijding, incidenteel nadeel € 50.000
Door de koude winter met veel sneeuwval is er in 2026 extra veel gestrooid. De kosten zijn hierdoor hoger dan begroot. De prognose is dat dat wij het begrote bedrag in 2026 met circa € 50.000 overschrijden.

Wonen en leefomgeving, voordeel € 1.000.000
De Realisatiestimulans is een financiële bijdrage van €7.000 per betaalbare woning voor gemeenten die de bouw starten, bedoeld om de woningbouw in Nederland te versnellen en betaalbare woningen te realiseren. Deze Realisatiestimulans ondersteunt gemeenten bij het

realiseren van betaalbare woningen, met zo min mogelijk administratieve lasten. Gemeenten ontvangen een **vaste bijdrage van € 7.000,- per woning** waarvan de bouw is gestart in het voorgaande jaar. De regeling loopt van 2026 tot en met 2030, met registratie van bouwstart tot en met 2029. Het totale budget bedraagt circa €2,5 miljard, waarvan €1,6 miljard bestemd is voor de basisbijdrage en €900 miljoen voor extra ondersteuning bij specifieke opgaven zoals kwetsbare gebieden, zorggeschikte woningen en versterking van gemeentelijke uitvoeringskracht. In Coevorden realiseren we gemiddeld 100 woningen per jaar. Voor 2025 is dan ook een bedrag aangevraagd van € 700.000.
Daarnaast ontvangen we een subsidie "Inzet personele capaciteit versnelling woningbouwprojecten (Provincie Drenthe)". Deze subsidie heeft tot doel het versnellen van de voorfase bij woningbouw en geldt alleen voor woningbouwprojecten die vallen onder de Regionale Woondeal. Het wordt verstrekt voor activiteiten die zijn gericht op ondersteuning van de voorfase van woningbouwprojecten in de provincie Drenthe. In Coevorden realiseren we voor ruim € 300.000,- op jaarbasis aan deze subsidie.

Overige ontwikkelingen

Programma 2 | Duurzaamheid

We werken aan een duurzamere toekomst vanuit het nu, voor de generaties die volgen. Dit doen we door intensief samen te werken met inwoners, ondernemers, kennisinstanties en bedrijven. Bewustwording, samenwerken én innovatie zijn daarbij belangrijke speerpunten voor ons.

Samenvatting

Het project Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) is in 2026 gestart. Het project richt zich op beter beheer van de openbare ruimte door beter databeheer, risicogestuurd werken en een integrale aanpak. De basis voor het project is gelegd met een aangescherpte opdracht, een prioritering van de activiteiten en een geplande quickscan van de huidige beheerdata.
Binnen de Duurzaamheidsvisie zijn in 2026 verschillende activiteiten uitgevoerd en gestart. Het gaat onder andere om bewustwordingscampagnes, communicatie en acties op het gebied van de energietransitie en de groene leefomgeving. Een aantal doelen van de Duurzaamheidsvisie ligt op schema. De ontwikkeling van beleid voor klimaatadaptatie en circulaire economie loopt bijvoorbeeld vertraging op door personele en organisatorische factoren. Bij de afvalinzameling blijft het percentage afvalscheiding hoog. De doelstelling van 100 kg restafval per inwoner wordt in 2026 waarschijnlijk nog niet gehaald.
Voor Groen, Landschap en Water zijn belangrijke stappen gezet om ons waardevolle groen te behouden. Zo wordt het uitvoeren van een Boom Effect Analyse verplicht en wordt groencompensatie toegepast bij ruimtelijke ontwikkelingen. Door het tijdelijk uitvallen van de groenbeheerder en het ontbreken van voldoende budget zijn verschillende beleidsactiviteiten vertraagd. Het gaat onder andere om de ontwikkeling van een groen-blauwe visie en het zorgen voor een goede inrichting van groeiplaatsen voor groen. Hierdoor kunnen niet alle doelstellingen en activiteiten in 2026 volledig worden uitgevoerd.

Voor het programma Duurzaamheid zijn de volgende documenten van belang:

- Duurzaamheidsvisie
- Uitvoeringsplan Duurzaamheid
- Transitievisie Warmte
- Routekaart VANG
- Aanbevelingen RKC Afval
- Leidraad Biodiversiteit

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR, voorheen TBOR) zorgt er voor dat we de openbare ruimte inrichten, onderhouden en ontwikkelen passend bij de ambities en financiële kaders. IBOR brengt de beheeropgaven in beeld, biedt kaders voor inrichting en ontwikkeling en koppelt dit aan maatschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie, energietransitie en sociale cohesie.
Doelstellingen:

- Op termijn voldoen aan onderhoud kapitaalgoederen op de begroting (ambitie versus middelen).
- Optimaliseren van de dienstverlening in de openbare ruimte

Kwaliteit
Toelichting
De opgaven binnen het project IBOR voor het beheer van onze kapitaalgoederen zijn verder uitgewerkt en geprioriteerd. Hierbij is gekeken naar wettelijke verplichtingen en risico's. Dit heeft geleid tot een aangescherpte opdracht. Het directieteam heeft deze opdracht in juni vastgesteld. Het project bevindt zich nu in de opstartfase. We voeren een nulmeting uit van het huidige beheersysteem. Op basis daarvan richten we de projectorganisatie in en leggen we de basis voor een gefaseerde verdere uitvoering in de komende jaren.
Het doel is om het beheer van de openbare ruimte effectiever, efficiënter, doelmatiger en financieel duurzamer te organiseren. Daarmee leggen we de basis om onze dienstverlening structureel te verbeteren.

Activiteiten

'Shared decision making' bij (her)inrichting van openbare ruimte

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 starten we met kleine, praktische pilots waar we gaan experimenteren met *shared decision making*. Hierbij betrekken we de samenleving bij onze ruimtelijke plannen/werkzaamheden aan de voorkant in relatie tot inrichting en toe te passen materialen. Dit alles binnen de kaders van wetgeving, financiële middelen, beleid en een (nog vast te stellen) technisch kwaliteitshandboek.
Kwaliteit
Toelichting
Bij het vervangen van beplanting en het herinrichten van de openbare ruimte hebben we samen met inwoners geëxperimenteerd met keuzes voor de inrichting van:

- de plantvakken in Sleen aan de Goornhoek, samen met de VvE;
- de openbare ruimte aan de Brink in Oosterhesselen;
- het Korenhofplein in Aalden;
- de HUB in Zweeloo.

Basis op orde

Omschrijving activiteit begroting
We brengen het databeheer op orde door huidige data te controleren en vast te leggen, ontbrekende data in te winnen en te borgen door middel van frequente inspectie. Deze data zijn noodzakelijk om de openbare ruimte doelmatig te beheren.
Kwaliteit
Toelichting
Om het databeheer binnen Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) op orde te brengen, hebben we in verschillende werksessies met betrokken vakdisciplines de projectopgave en projectdefinitie verder aangescherpt.
Ook hebben we de benodigde activiteiten vastgesteld en uitgewerkt in een stappenplan.
De komende periode voeren we een quickscan uit. Hiermee brengen we de kwaliteit, volledigheid en beschikbaarheid van de huidige beheerdata in beeld.
Op basis van de uitkomsten van de quickscan bepalen we welke vervolgstappen prioriteit hebben. Daarbij zijn wettelijke verplichtingen, beheerrisico's en de beheeropgaven voor de openbare ruimte leidend.
Hiermee leggen we een goede basis voor de verdere uitvoering van het project en voor het structureel verbeteren van het databeheer.

Implementatie assetmanagement

Omschrijving activiteit begroting
We stellen in 2026 het plan van aanpak voor de implementatie van assetmanagement op en leggen dit voor aan het college.
Assetmanagement zorgt voor het integraal en gecoördineerd beheren van fysieke kapitaalgoederen (zoals wegen, groen en riolering) om op een verantwoorde manier waarde te creëren voor de samenleving. Assetmanagement zorgt ervoor dat er keuzes gemaakt kunnen worden op basis van afwegingen tussen kosten, prestaties en risico's, waarbij de behoeften van de samenleving (zoals leefbaarheid, duurzaamheid en veiligheid) centraal staan, en biedt handvatten om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken in het licht van grote maatschappelijke ontwikkelingen zoals klimaatadaptie, energietransitie en biodiversiteit.
Kwaliteit
Toelichting
De tekst voor de begroting en de activiteit 'opstellen plan van aanpak assetmanagement' is opgesteld voordat de verkenning van IBOR was afgerond. Uit deze verkenning blijkt dat het in deze fase van het project nog te vroeg is om een plan van aanpak voor de invoering van assetmanagement op te stellen. Eerst moet de basis op orde worden gebracht.
Met het project Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) werken we aan een meer datagedreven, risicogestuurde en integrale werkwijze.
We brengen in beeld welke assets aanwezig zijn, welke kwaliteit deze hebben, welke beheermaatregelen nodig zijn en welke middelen daarvoor nodig zijn. We verzamelen, controleren en actualiseren de gegevens over deze assets.
Het plan van aanpak wordt opgesteld nadat de dataverzameling is afgerond.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Uitvoering van de Duurzaamheidsvisie

Doelstellingen:

- In 2026 voeren we bewustwordingsstrategie uit (die in 2022 is opgesteld) zodat de gemeente Coevorden duurzamer wordt. De strategie draagt bij aan duurzamer gedrag van iedereen die in de gemeente Coevorden woont, werkt en recreëert;
- We realiseren in 2026 conform de RES:
    - 0,187 TWh door het realiseren van de A37 zonneroute. Hiermee kan de doelstelling voor zonne-energie op land volledig behaald worden.
    - 50% van 0,149 TWh via zon op dak.
    - 0,134 TWh op windenergie is behaald.
- Begin 2026 realiseren we een aanpak klimaatadaptatie met een uitvoeringsagenda. We voeren vanaf 2026 deze uitvoeringsagenda klimaatadaptatie uit;
- We leveren de evaluatie 'Duurzame gemeente Coevorden' op. Uit deze evaluatie komt een duidelijk overzicht van de behaalde effecten van het programma duurzaamheid en de benodigde inspanningen om doelstellingen te realiseren;
- We werken aan het behouden en versterken van biodiversiteit in de gemeente. Dit doen we samen met inwoners en externe belanghebbenden volgens het concept basiskwaliteit natuur (BKN);
- We schrijven een beleidsvoorstel voor circulaire economie in de gemeente Coevorden;
- Samen met regionale partners schrijven we een nieuw Warmteprogramma. Dit is een wettelijke verplichting en een vervanging van de Transitievisie warmte;
- We faciliteren en ondersteunen inwoners bij het schrijven van wijkuitvoeringsplannen. Hierin wordt het plan beschreven om een wijk/dorp aardgasvrij te maken. We werken met een gebiedsgerichte aanpak en hebben de gemeente opgesplitst in zeven gebieden. In 2026 zullen de vier noordelijke gebieden afgerond worden. Het gaat dan om ongeveer 12 gerealiseerde uitvoeringsplannen.

Kwaliteit

Toelichting

- In 2026 hebben we in het kader van de bewustwordingsstrategie Duurzaamheid verschillende acties uitgevoerd. Voorbeelden zijn informatieve berichten in de krant en op sociale media, acties met het Fixteam van de provincie, de inzet van energiecoaches en het organiseren van een BioBlitz tijdens de Week van de Biodiversiteit. In juni 2026 organiseerden we voor de tweede keer een 'Garage Sale'. 162 huishoudens deden mee. Veel inwoners maakten gebruik van de mogelijkheid om tweedehands spullen te kopen. De campagnepagina is door 1.592 unieke bezoekers bezocht.
- Voor de RES is de doelstelling voor windenergie nog steeds behaald. Door externe factoren is de planning van de A37-zonneroute aangepast. De aanbesteding van de zonneroute start in 2027. Het is nog niet bekend wanneer de zonneroute wordt gerealiseerd. De gemeente Coevorden levert de gevraagde bijdrage aan dit project. Er zijn geen cijfers beschikbaar over de realisatie van zonne-energie op daken. Netcongestie vormt hierbij een steeds grotere belemmering.
- De aanpak voor klimaatadaptatie is nog in ontwikkeling en wordt naar verwachting in de eerste helft van 2027 afgerond. De vertraging komt door personele wisselingen en doordat de interne en externe afstemming langer duurde dan verwacht. De raad wordt in het vierde kwartaal van 2026 geraadpleegd over dit onderwerp.
- De evaluatie is uitgevoerd en bestaat uit een ambtelijke stand van zaken over de voortgang van de doelen en acties uit de Duurzaamheidsvisie. Hierdoor is de opgave voor de komende periode in beeld. Op basis hiervan passen we de organisatie en inzet aan.
- In 2026 voeren we het werken met het concept BKN binnen onze organisatie in. Ook werken we samen met externe betrokkenen, zoals inwoners, Landschapsbeheer Drenthe en woningcorporaties, aan de projecten uit de 'Uitvoeringsagenda Biodiversiteit'. Een voorbeeld hiervan is het egelproject, dat in het voorjaar van 2026 is gestart.
- Door personele onderbezetting is nog niet gestart met het beleidsvoorstel Circulaire Economie. We onderzoeken momenteel hoe we dit onderwerp het beste kunnen oppakken.
- Het opstellen van het nieuwe omgevingsprogramma Warmte is in volle gang. Het eindproduct moet uiterlijk eind 2027 door het college zijn vastgesteld.
- We werken aan wijkuitvoeringsplannen in het noordelijke deel van de gemeente. Voor drie kernen heeft het college een wijkuitvoeringsplan vastgesteld. Na de zomer worden nog drie plannen voorgelegd. Voor de overige kernen in het noordelijke deel van de gemeente verwachten we dat de wijkuitvoeringsplannen eind 2026 zijn vastgesteld. Het is mogelijk dat een aantal plannen wordt doorgeschoven naar begin 2027.

Bij de uitvoering van de Duurzaamheidsvisie werken we aan langetermijndoelstellingen. De budgetten voor het programma Duurzaamheid die in de afgelopen jaren nog niet waren ingezet, zijn bij de jaarrekening 2025 teruggevloeid naar de algemene middelen.
De opgaven en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid zijn de afgelopen jaren toegenomen. Op basis van het nog op te stellen uitvoeringsprogramma voor de komende jaren vragen we vanaf 2027 bij het college en de raad om de benodigde budgetten op te nemen in de begroting.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Duurzaam en circulair inzamelen en verwerken van afval

Doelstellingen:

- Realiseren van de VANG-doelstelling (maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en minimaal 75% afvalscheiding);
- We gaan circulariteit meer stimuleren. We gaan het aanjagen dat ingezamelde grondstoffen weer een zo hoogwaardige mogelijke bestemming krijgen. Hierbij sluiten we aan bij de doelstellingen in het Circulair Materialenplan 1 (CMP1);
- We maken onze milieustraten toekomstbestendig en kijken hierbij naar het acceptatiebeleid en inrichting. Hierbij geldt het recent uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek als uitgangspunt;
- We maken in 2026 een keuze over hoe we het oud papier in de gemeente in de toekomst gaan inzamelen. Dit doen we op basis van een recent uitgevoerd onafhankelijk onderzoek.

Kwaliteit
Toelichting

- In ons huidige afvalbeleidsplan staat dat we de VANG-doelstelling van 100 kg restafval per inwoner uiterlijk in 2027 willen behalen. Tot 1 juli 2026 hebben we gemiddeld 66 kg huishoudelijk restafval per inwoner ingezameld. Dit bestaat uit 16 kg grof restafval en 50 kg fijn restafval. Op basis van deze resultaten verwachten we in 2026 gemiddeld 133 kg restafval per inwoner uit te komen. In 2025 was dit 117 kg.
  De stijging ten opzichte van 2025 komt waarschijnlijk doordat in het eerste jaar na de invoering van een tarief op restafval meestal betere resultaten worden behaald dan in de jaren daarna. Dit past binnen het normale gewenningspatroon. Ook speelt de extra inzamelronde in het vierde kwartaal van 2024 een rol. Deze was bedoeld als voorbereiding op het tarief op restafval. Hierdoor zijn in het eerste kwartaal van 2025 beduidend minder containers aangeboden.
  Het afvalscheidingspercentage ligt tot nu toe op 82% en is daarmee stabiel ten opzichte van 2025.
- Door huishoudelijk afval en afval op de milieustraten gescheiden in te zamelen, stimuleren we het gebruik van afvalstromen. Door afval beter te scheiden, kunnen meer herbruikbare grondstoffen uit het afval worden gehaald.

- Vanwege de hoge investeringskosten voor een volledige vernieuwing van de milieustraten bekijken we in 2026 alleen of we de tarieven op de milieustraten vanaf 2027 willen aanpassen. Hiermee willen we een betere scheiding van grof afval stimuleren en afvaltoerisme en het storten van bedrijfsafval tegengaan.

- In de tweede helft van 2026 voeren we gesprekken met de verenigingen die oud papier inzamelen. We vragen hoe zij kijken naar de toekomst van het huidige systeem. Deze informatie toetsen we aan het uitgevoerde onderzoek dat is gedaan naar de optimalisatie en heroverweging van het inzamelsysteem voor oud papier en karton. Eind 2026 of begin 2027 leggen we een voorstel voor over de toekomst van het inzamelsysteem voor oud papier. De raad wordt over de voortgang geïnformeerd door een raadsinformatiebrief en een themasessie. Vervolgens zal een voorstel worden gedaan aan de raad.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Groen, Landschap en Water

De gemeente Coevorden is een gemeente met veel groen. Deze kwaliteit is een essentieel onderdeel van de identiteit van onze gemeente. Het zorgt voor een prettige leefomgeving, vertelt iets over onze historie en het is een reden voor toeristen om onze gemeente te bezoeken. Naast het beleven van groen, heeft groen ook wel degelijk functies te vervullen. Groen en water zijn de fundering van onze biologische diversiteit en daarnaast een belangrijk onderdeel van de herkenbaarheid en kwaliteit van onze leefomgeving. Groene en blauwe structuren geven structuur, identiteit, belevingswaarde aan landelijke- en stedelijke landschappen en voorziet dit van een aangenaam leefklimaat.

We werken daarom aan een groene en blauwe leefomgeving die bijdraagt aan het herstellen en versterken van de biologische diversiteit en een klimaatbestendige gezonde leefomgeving.
Doelstellingen:

- We geven deze leefomgeving vorm en inhoud op basis van de landschapstypen-kaart uit de notitie ruimtelijke kwaliteit;
- We leggen groen duurzaam en bestendig aan;
- We behouden en beschermen ons huidige groenareaal;
- We streven naar een krachtige robuuste groene structuur.

Kwaliteit
Toelichting
Door tijdelijk minder beschikbare capaciteit zijn in 2026 minder uren beschikbaar voor het werken aan bovenstaande doelstellingen. Daarom kunnen niet alle doelstellingen in 2026 worden gerealiseerd. Dit wordt verder toegelicht bij de voortgang van de activiteiten hieronder.

Activiteiten

Gevolgen bestaand groen in beeld

Omschrijving activiteit begroting
We brengen bij ruimtelijke ontwikkeling/ herinrichting vooraf in beeld wat de gevolgen zijn voor het bestaande groen en streven bij verdere uitwerking naar het zo goed mogelijk inpassen van bestaand groen met behoud van functie en kwaliteit. Het duurzaam inpassen van groen met voldoende levensverwachting helpt bij het in stand houden van bestaand groen. Aansluitend zijn er beter maatregelen te bepalen om het groen te beschermen. De tijd en financiële inspanningen die nodig waren om het groen te realiseren, naast dat de waarden met betrekking tot ecologie en leefomgeving kunnen hiermee afgewogen behouden blijven.
Kwaliteit
Toelichting
Op basis van de Boom Effect Analyse (BEA) wordt een boombeschermingsplan opgesteld voor groen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen behouden blijft.
Ook leggen we in een groeninrichtingsplan vast hoe groen dat wordt verwijderd, wordt gecompenseerd. Het uitvoeren van een BEA wordt in 2027 als verplicht onderdeel opgenomen in de te actualiseren Bomenverordening 1999.

Groen met passende groeiplaatsinrichting

Omschrijving activiteit begroting
We leggen groen aan met de daarbij passende groeiplaatsinrichting.
Om groen en met name bomen volwaardig uit te kunnen laten groeien moet er voldoende ondergrondse en bovengrondse groeiruimte aanwezig zijn. Dit bespaart op de langere termijn in onderhoudskosten aangezien er minder uitval van groen en aantastingen van plagen en ziekten in de beplanting een kans hebben. We gaan hierbij uit van kwaliteit en niet voor kwantiteit. Hiermee bedoelen we dat we liever minder bomen planten die volwaardig kunnen uitgroeien dan veel bomen die niet volwaardig kunnen uitgroeien.
Kwaliteit
Toelichting
In 2026 blijkt onvoldoende budget beschikbaar te zijn voor deze activiteit. Daarom is voor de begroting 2027-2030 voorgesteld om jaarlijks € 100.000 beschikbaar te stellen voor duurzame groeiplaatsen voor bomen.
Hiermee investeren we in een toekomstbestendig bomenbestand en in het behoud van de groene kwaliteit van de gemeente.

Kwalitatieve compensatie groen

Omschrijving activiteit begroting
Als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de stad, dorpen en het landschap constant in beweging. In deze dynamiek willen we het voortbestaan van de bestaande groene elementen zo goed mogelijk borgen. Bij het verlies van bestaand groen wordt er een kwalitatieve compensatie gerealiseerd. Dit kan door groen evenredig te vervangen. Wanneer dit niet op locatie mogelijk is gaan we op een andere wijze en/of locatie compenseren met het uitgangspunten die de biodiversiteit en/of de groene leefomgeving versterken. Hiervoor zal een groenbalans van het gemeentelijke groen worden opgezet en jaarlijks ter informatie gedeeld worden met uw raad.
Kwaliteit
Toelichting
Met een Boom Effect Analyse (BEA) brengen we bij een ruimtelijke ontwikkeling vooraf in beeld welke gevolgen de ontwikkeling heeft voor bestaand groen.

Het uitvoeren van een BEA wordt in 2027 als verplicht onderdeel opgenomen in de te actualiseren Bomenverordening 1999.
Daarnaast wordt groencompensatie verplicht gesteld in de geactualiseerde bomenverordening. De gemeente gebruikt deze uitgangspunten ook voor eigen projecten.
Door tijdelijk minder beschikbare uren is de groenbalans nog niet opgesteld.
Voor de uitvoering van de gemeentelijke compensatieopgave is in 2026 aanvullend budget gevraagd voor de periode 2027-2030.

Opstellen Notitie Groene Blauwe Inrichting

Omschrijving activiteit begroting
Onze gemeente kenmerkt zich door diverse landschapstypen die zijn opgenomen in de Notitie Ruimtelijk Kwaliteit. Tot nu toe worden deze groene structuren binnen de gemeente op eenzelfde wijze beheerd. Vanuit de vastgestelde ambitie van de provincie dienen deze landschapstypen (landschappelijke condities) versterkt te worden met een gebiedseigen beheer. De Notitie Groen Blauwe Inrichting geeft ons de kaders om deze ambitie te behalen.
Kwaliteit
Toelichting
Door tijdelijk minder beschikbare uren voor beleid over groen is nog niet gestart met deze visie.
In september 2026 starten we met het opstellen van het Groen-Blauw Visiedocument. De verkenningsfase wordt betaald vanuit het programma Duurzaamheid.
Naar verwachting wordt het Visiedocument in 2027 opgeleverd.

Opstellen plan ecologische structuur

Omschrijving activiteit begroting
We stellen een plan op voor de gemeentelijke groene/blauwe structuur. Het plan geeft inzicht in de verschillende waarden van de gemeentelijke groene/blauwe structuur. Deze waarden kunnen betrekking hebben op cultuurhistorie, ecologie of een gezonde leefomgeving voor mensen. Bij de ecologische waarden zoeken we aansluiting met de provinciale ecologische structuur, verbinden we de groene elementen en versterken we de biodiversiteit. Dit kan zijn onder andere door het creëren of het versterken van verbindingszones waar flora en fauna zich makkelijker langs kunnen verplaatsen. Daarnaast geeft prioritering inzake het groenbeheer, en verdere ontwikkeling en bescherming van gemeentelijke groene structuren.
Kwaliteit
Toelichting
Door tijdelijk minder beschikbare uren voor beleid over groen heeft het opstellen van het plan voor de ecologische structuur in 2026 vertraging opgelopen.
Wel zijn gemeentelijke groenbeheerobjecten ecologisch beoordeeld om te kunnen werken met de Gedragscode Soortenbescherming. Deze informatie is belangrijke input voor het in beeld brengen van ecologische structuren en het opstellen van het plan voor de ecologische structuur.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	44,4%	74,3%	94,9%	106,3%
Hernieuwbare energie*	%	14,6%	22,1%	28,2%	35,6%
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	150	141	130	113
*omvat totale energie vraag (elektriciteit, mobiliteit en warmte)					

Financiën

PROGRAMMA 2		
Bedragen x € 1.000		
Product	**Onderwerp**	**2026**
Veiligheidsbevorderende maatregelen	Begrotingswijziging 2026 ODD	-146
Bestemmingsheffingen	Opbrengt afvalstoffenheffing	-300
Bestemmingsheffingen	Begraafplaatsrechten	-100
Duurzaamheid	Compensatie windmolens	-61
	Totaal	**-607**

Veiligheidsbevorderende maatregelen, bijdrage Omgevingsdienst Drenthe, incidenteel nadeel € 146.000
In haar begrotingswijziging 2026 vraagt de Omgevingsdienst Drenthe voor 2026 een extra bijdrage van € 146.000.

Bestemmingsheffingen, Opbrengst afvalstoffenheffing, incidenteel nadeel € 300.000
Het eerste half jaar van 2026 laat zien dat het aantal ledigingen en inworpen van inwoners in werkelijkheid minder is dan begroot (9 maal in plaats van 12 maal per jaar). Voor geheel 2026 verwachten we daarom circa 300.000 euro minder inkomsten uit het variabel tarief. De kosten over 2026 laten geen afwijking zien ten opzichte van de begroting. Samenvattend gezegd leiden lagere inkomsten bij gelijkblijvende kosten dus tot een lagere kostendekkendheid afval, namelijk 84% in plaats van het begrote percentage van 89%. We streven naar een 100% kostendekkendheid voor alle gemeentelijke heffingen. Dit vraagt om een grondige externe analyse van alle heffingen en een doorlooptijd van circa 3 jaren om deze 100% kostendekkendheid te bereiken (conform kaderbrief 2027).

Bestemmingsheffingen, Begraafplaatsrechten, structureel nadeel € 100.000
De lagere opbrengst uit begraafplaatsrechten houdt verband met een aanhoudende afname van het aantal traditionele begrafenissen. Door de toenemende voorkeur voor crematie en natuurbegrafenis vallen de inkomsten uit begraafplaatsrechten lager uit dan eerder geraamd.

Duurzaamheid, compensatie windmolens, incidenteel nadeel € 61.000
In 2016 is door initiatiefnemer Kwind en de gemeente Coevorden gezamenlijk een compensatiebedrag van € 61.000 beschikbaar gesteld voor de wijken Vosmaten en Heege. Bij het Jaarverslag 2017 zijn deze middelen in de algemene reserve gestort zoals ook is vermeld in de Bestuursrapportage 2025. Inmiddels is dit bedrag besteed middels een regeling naar de inwoners conform collegebesluit en onttrekken wij dit uit de algemene reserve als onderdeel van het resultaat van de Bestuursrapportage 2026.

Overige ontwikkelingen

Openbaar groen
Door klimaatverandering begint het groeiseizoen steeds vroeger en loopt deze periode langer door. Hierdoor dient er
bijvoorbeeld langer ingezet te worden op grasmaaien en plantsoenonderhoud. Maar ook door langere droge periodes waardoor er naast het reguliere werk meer water gegeven moet worden aan beplanting. Door de effecten vanuit klimaatverandering op werkzaamheden in het groen ontstaat er druk op de bezetting voor andere opvolgende seizoensgebonden werkzaamheden (reparatie bermen, bladruimen,etc.).
Mede door deze veranderingen is extra inhuur noodzakelijk om het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen waarborgen. In 2026 zijn wij gestart met het project Integraal beheer openbare ruimte (IBOR). Een onderdeel van dit project is het duidelijk in kaart brengen van alle te onderhouden elementen in de openbare ruimten. Wat ons ook beter in staat gaat
brengen om de effecten van klimaatverandering door te vertalen naar effecten op de organisatie en

te maken keuzes voor uw raad.

Plaagdruk EPR
Plaagdruk van de eikenprocessierups is hoog. Ook zijn er een toenemend aantal locaties waar niet preventief gespoten mag worden vanwege de aanwezigheid van beschermde vlindersoorten. Hierdoor dient er op steeds meer locaties nesten weggezogen te worden. De kosten voor het wegzuigen zijn fors hoger dan de kosten voor preventief spuiten. Plaatsen waar de gezondheid in geding komt en/of de overlast dermate hoog is kunnen zorgen voor een overschrijding van het beschikbaar gestelde budget. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet geheel duidelijk.

Boomonderhoud
Door de extreme droogte in de zomer van 2026 constateren dat veel jonge-, halfwas- en volwassenbomen het moeilijk hebben. Met name berken en beuken laten zien dat de verdroging potentieel desastreuse gevolgen heeft voor ons bomenbestand. Daarnaast betekend de droogte voor veel andere soorten (met name oudere bomen) een verhoogt risico op taksterfte van zwaardere gesteltakken. De kosten van sterfte van bomen zullen in de loop van 2026 zichtbaar worden maar zijn nu nog niet op geld te zetten. De kosten voor de versnelde taksterfte bij oudere bomen (wat leidt tot verhoogd snoeiregime om de veiligheid van de openbare ruimte te kunnen blijven borgen) zal vanaf 2026 in de komende 5 jaar
duidelijk worden.

Kosten ondergrondse containers hoogbouwlocaties
In 2026 zijn er extra kosten gemaakt in verband met het plaatsen van ondergrondse containers bij nieuwe hoogbouwlocaties. Projecten die opgestart zijn in de periode 2020 t/m 2024 worden op dit moment afgerond. In deze periode zijn er met de betreffende projectbureaus geen duidelijke afspraken gemaakt over de inzameling van huishoudelijk afval. De kosten bedragen gemiddeld circa € 30.000 incidentele kosten. Wij zullen dit, als deze zich voordoen, verantwoorden in het jaarverslag 2026.

Programma 3 | Samen

We willen een kindvriendelijke gemeente zijn, waarbij we ervoor kiezen de nadruk te leggen op kansengelijkheid en bestaanszekerheid voor alle inwoners in de meest brede zin van het woord. Bestaanszekerheid vind je in werk, inkomen, gezondheid en (sociale) veiligheid. Wij willen deze behouden en vergroten door een sterke samenwerking met partners waarmee we investeren in preventie, positieve gezondheid en het bieden van een noodzakelijk vangnet.

Samenvatting

De rode draad bij programma 3 "Samen":
De bestuursrapportage programma 3 laat zien dat de gemeente Coevorden op veel onderdelen voortgang boekt op de doelstellingen uit de begroting. Tegelijkertijd wordt zichtbaar dat maatschappelijke opgaven steeds sterker met elkaar verweven raken. De vraag naar ondersteuning blijft groot, terwijl de beschikbare mensen en middelen onder druk staan. Hierdoor verschuift de aandacht van het ontwikkelen van nieuw beleid naar het organiseren, verbinden en uitvoeren van bestaande opgaven.

Van losse ontwikkelingen naar samenhangende opgaven
Ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd, Integraal Werken, AZWA, bestaanszekerheid en veiligheid raken meerdere beleidsterreinen tegelijk. Dit vraagt om een sterke samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke partners en regionale organisaties. De opgave ligt steeds minder in afzonderlijke projecten en steeds meer in het verbinden van opgaven, mensen en middelen en het organiseren van samenhang in uitvoering en sturing.

Toenemende druk op ondersteuning en dienstverlening
De vraag naar ondersteuning blijft hoog binnen jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, bestaanszekerheid en ondersteuning van inwoners in een kwetsbare positie. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van ondersteuningsvragen toe. Daarom zetten we steeds sterker in op vroegsignalering, preventie en ondersteuning dichtbij inwoners. Waar mogelijk worden vragen eerder opgepakt en opgelost binnen de leefomgeving van inwoners, voordat zwaardere vormen van ondersteuning nodig zijn.

Sturen op resultaat en financiële houdbaarheid
De bestuursrapportage laat zien dat het steeds belangrijker wordt om maatschappelijke ambities, uitvoeringskracht en beschikbare middelen met elkaar in balans te houden. Vooral binnen het sociaal domein blijft de financiële
houdbaarheid een belangrijk aandachtspunt. Dit vraagt om beter inzicht in resultaten, capaciteit, uitvoering en financiën, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Bestuurlijke betekenis
De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage programma 3 laten zien dat het realiseren van maatschappelijke ambities steeds meer vraagt om samenwerking, integraliteit en scherpe keuzes. De opgave voor de komende jaren ligt niet alleen in wat we willen bereiken, maar vooral in de wijze waarop we uitvoering geven aan deze ambities binnen de beschikbare mensen en middelen.

Voor het programma Samen zijn de volgende documenten van belang:
- Visiedocument Samen Krachtig
- Visie Jeugd en uitvoeringsplan
- Opdracht inkoop jeugdhulp regio Zuid-Drenthe
- Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BOCE)
- Regiovisie ‘Geweld hoort nergens thuis’
- Uitvoeringsplan Laaggeletterdheid
- Programma Intergenerationele armoede
- Beleidsnotitie “Samen voor een gezonder Coevorden”
- Sport- en preventieakkoord
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Integraal huisvestingsplan onderwijs 'Ruimte voor elkaar’ uit 2019 en actualisatie 2025
- Beleidsnotitie "Geloof in Eigen Kunnen"

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers

Doelstellingen:
We bouwen aan een stevige en toekomstbestendige basis voor een effectieve en adequate inzet op het gebied van openbare orde en veiligheid. Een stabiele en actuele basis voor een effectieve en efficiënte inzet van de vergunningverleners APV/Bijzondere wetten.

Kwaliteit

Toelichting
Wij verwachten deze doelstelling in 2026 grotendeels te realiseren. We hebben de beschikbare formatie ingevuld, waardoor de basis voor openbare orde en veiligheid en vergunningverlening weer op orde is. Daarmee hebben wij een belangrijke stap gezet naar een toekomstbestendige organisatie. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein blijvend aandacht. Wij bouwen daarom verder aan het
versterken van onze kennis, processen en samenwerking. Aan het einde van 2026 verwachten wij te beschikken over een stevig fundament voor een effectieve inzet in de komende jaren.

Activiteiten

Stevige basis effectieve inzet Veiligheid

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 leggen we een stevige basis voor effectieve inzet in de komende jaren. We stellen samen met partners en inwoners een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 op. Naast de reguliere uitvoering investeren wij in de training van professionals die betrokken zijn bij toezicht en handhaving, de toepassing van het Bibob-beleid en de gemeentelijke crisisorganisatie. Daarbij gaat de aandacht ook uit naar digitale weerbaarheid. Zie ook 'nieuwe ontwikkelingen'.

Kwaliteit

Toelichting
Wij liggen op koers om deze activiteit in 2026 uit te voeren. Voor het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 hebben wij een plan van aanpak opgesteld, het integraal veiligheidsplan 2023-2026 geëvalueerd en de eerste stappen in de totstandkoming van een nieuw plan gezet. Wij verwachten het veiligheidsplan eind 2026 af te ronden.

Wij investeren daarnaast in de ontwikkeling van onze medewerkers. Medewerkers van toezicht en handhaving volgen onder andere trainingen voor de Alcoholwet en permanente her- en bijscholing. Ook bereiden wij ons voor op de veranderingen binnen het nieuwe boa-bestel.

Het vernieuwde Bibob-beleid is geïmplementeerd. De Bibob-werkgroep voert het beleid uit onder regie van de Bibob-coördinator.

Ook versterken wij onze gemeentelijke crisisorganisatie en digitale weerbaarheid. Hiervoor zijn onder andere taakkaarten en een draaiboek opgesteld. De volgende stap bestaat uit het oefenen en trainen van de crisisorganisatie. Voor de bedrijfscontinuïteit hebben wij organisatiebrede plannen opgesteld. Daarmee vergroten wij onze weerbaarheid tegen onder andere cyberdreigingen. In de rest van 2026 werken wij
verder aan deze onderwerpen.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Goede onderwijshuisvesting

We voorzien in onderwijsgebouwen die een veilige en gezonde leer- en werkomgeving bieden. De gebouwen zijn passend bij het aantal leerlingen, zijn toegankelijk, toekomstbestendig en geschikt voor het aanbieden van inclusief onderwijs. Bij nieuwbouw of renovatie investeren we in duurzame schoolgebouwen die energie neutraal, gezond flexibel en circulair zijn met oog voor de groene leefomgeving en klimaatadaptie.

Kwaliteit

Toelichting
Vanuit het integraal huisvestingsplan wordt in de periode 2019-2034 gewerkt aan de (voorbereiding van) nieuwbouw of renovatie van de volgende scholen: De Nieuwe Veste in Coevorden, OBS De Slagkrooie en CBS Van Royenschool in Schoonoord, OBS De Akker en CBS De Fontein in Sleen, Samenwerkingsschool De Brug in Geesbrug en OBS De Woert in Oosterhesselen.

Activiteiten

De Nieuwe Veste

Omschrijving activiteit begroting
We gaan uit van start van de nieuwbouw van De Nieuwe Veste op Holwert-Midden in 2027. Dit is onderdeel van de herontwikkeling Holwert-Midden.
Kwaliteit
Toelichting
Medio 2026 is overeenstemming bereikt over de aankoop van de locaties op Holwert-Midden. We liggen op planning voor start (sloop)werkzaamheden in 2027.

Huisvesting basisonderwijs

Omschrijving activiteit begroting
We voeren het in 2025 geactualiseerde integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (IPH) uit met o.a.:

- Nieuwbouw kindcentrum Schoonoord
- Voorbereiding nieuwbouw / renovatie basisscholen Sleen
- Onderzoek basisschool en kinderopvang Oosterhesselen
- Voorbereiding nieuwbouw / renovatie basisscholen Geesbrug

Kwaliteit
Toelichting
De nieuwbouw van het kindcentrum in Schoonoord verloopt volgens planning en wordt naar verwachting in het voorjaar van 2027 opgeleverd. De nieuwbouw van de scholen in Sleen is in voorbereiding
en de bouw start in 2028. Er loopt een onderzoek naar de mogelijke uitbreiding van basisschool De Woert in Oosterhesselen. En er wordt onderzocht welke toekomstige huisvesting op de (middel)lange termijn passend is voor de nieuwe samenwerkingsschool in Geesbrug.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Inclusiebeleid

De gemeente Coevorden is een gemeente:

- waar iedere inwoner de mogelijkheid heeft om volwaardig deel te nemen aan de samenleving;
- waar inwoners zich welkom voelen;
- waar dienstverlening toegankelijk is;
- die oog heeft voor de verschillende behoeften die binnen de samenleving bestaan.

Kwaliteit
Toelichting
We werken voortvarend aan inclusiebeleid om aan deze doelstellingen gestalte te geven. De eerste fase van beleidsontwikkeling ronden wij af in september 2026 om daarna beleid en uitvoeringsagenda uit te werken. Met deze agenda geven wij ook invulling aan de verplichting uit het VN-Verdrag Handicap om een Lokale Inclusie Agenda (LIA) te maken. Wij verwachten het beleid op te leveren in het eerste kwartaal van 2027.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Sterke sociale infrastructuur

Doelstellingen:

- Tussen 2025 en 2030 bouwt de gemeente Coevorden aantoonbaar aan een sterke sociale infrastructuur door het verbinden van inwoners, organisaties en voorzieningen. De focus ligt op het versterken van lokale netwerken, het verbeteren van samenwerking binnen het sociaal domein en het toegankelijk maken van hulp en ondersteuning dichtbij inwoners.
- In 2027 is er een daling van het aantal enkelvoudige jeugdhulpaanvragen met 10% ten opzichte van 2024.
- Jongeren in de bijstand: Het verkennen en ontwikkelen van maatregelen die de arbeidsinschakeling van jongeren ondersteunen, met specifiek aandacht voor jongeren vanaf 18 jaar en jonger dan 27 jaar.

Kwaliteit
Toelichting
1. Wij verwachten dat de doelstelling om te bouwen aan een sterke sociale infrastructuur wordt gerealiseerd. De doorontwikkeling van sterke lokale teams en de toegang tot ondersteuning ligt op koers. Daarnaast werken we aan het versterken van de sociale en pedagogische basis. Inmiddels is het formele en informele aanbod per wijk en buurt in kaart gebracht. Hierdoor ontstaat beter

inzicht in aanwezige netwerken, voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden, wat bijdraagt aan een betere samenwerking binnen het sociaal domein en ondersteuning dichter bij inwoners.

2. Ook de doelstelling om het aantal enkelvoudige jeugdhulpaanvragen te laten dalen blijft nadrukkelijk in beeld. Door in te zetten op preventie, vroegsignalering en een sterke sociale en pedagogische basis verwachten wij dat meer ondersteuningsvragen in de leefomgeving van inwoners kunnen worden opgepakt. Daarmee werken wij toe naar de beoogde daling van het aantal enkelvoudige jeugdhulpaanvragen in 2027 ten opzichte van 2024.
Resultaatverwachting:
Op basis van de huidige ontwikkeling verwachten we de doelstelling van 10% minder enkelvoudige jeugdhulpaanvragen in 2027 niet te realiseren. We zien op dit moment juist een groei van het aantal jeugdhulpaanvragen. De beoogde beweging naar de voorkant, met meer nadruk op preventie en vroegtijdige ondersteuning, vraagt tijd voordat deze zichtbaar wordt in de cijfers. Deze beweging wordt verder uitgewerkt binnen de Hervormingsagenda Jeugd. De aanhoudende groei van de vraag en de tijd die nodig is om de preventieve aanpak effectief te laten worden, vormen de belangrijkste risico's voor het behalen van de doelstelling.

3. Zowel landelijk, regionaal als binnen de gemeente Coevorden zien wij dat de doelgroep jongeren in de bijstand in complexiteit toeneemt. Om jongeren succesvol te begeleiden richting arbeidsmarkt is een integrale aanpak
noodzakelijk. De belemmeringen waar jongeren mee te maken hebben beperken zich namelijk vaak niet tot arbeidsvraagstukken. Veelvoorkomende belemmeringen zijn het ontbreken van een startkwalificatie, psychische kwetsbaarheden en schuldenproblematiek.

Deze problematiek vraagt om een gezamenlijke inzet van verschillende disciplines binnen het Sociaal Domein, evenals van ketenpartners zoals het MWC. Om deze uitdagingen aan te pakken neemt de gemeente Coevorden zowel bestuurlijk als ambtelijk deel aan diverse projectgroepen. Hierbij wordt onder meer gewerkt aan maatregelen rondom vroegtijdig schoolverlaten en het ontbreken van een startkwalificatie, alsmede aan initiatieven gericht op jongeren met psychische kwetsbaarheden, zoals het project Hoofdzaak Werk.

Hoewel het aantal jongeren in de bijstand het afgelopen jaar nagenoeg gelijk is gebleven, werken wij samen met jongeren, onderwijsinstellingen, werkgevers en ketenpartners aan de verdere ontwikkeling van integrale maatregelen die de uitstroom naar werk en opleiding bevorderen. Deze maatregelen richten zich op maatwerkbegeleiding, het wegnemen van belemmeringen op verschillende leefgebieden en het versterken van de aansluiting tussen onderwijs, participatie en arbeidsmarkt. Door deze integrale benadering werken wij aan duurzame oplossingen die jongeren ondersteunen bij het zelfstandig vormgeven
van hun toekomst.

Wij zetten ons in om deze maatregelen in 2026 verder door te ontwikkelen en te versterken. Op basis hiervan verwachten wij een toename van het aantal jongeren dat uitstroomt naar werk of opleiding, waardoor hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid worden vergroot. Hiermee wordt toegewerkt naar een afname van het aantal jongeren in de bijstand.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Versterking van het opvoed- en opgroeiklimaat

Doelstellingen:

- Tussen 2025 en 2030 zet de gemeente Coevorden in op een positief en ondersteunend opvoed- en opgroeiklimaat, waarin kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Dit gebeurt door vroegtijdige signalering, versterking van het pedagogisch netwerk en goede samenwerking met ouders, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties.
- Inwoners van Coevorden krijgen de mogelijkheid om hun basisvaardigheden te versterken op het gebied van taal, rekenen en digitalisering, om zelfstandiger te kunnen deelnemen aan werk, opleiding en het dagelijks leven.

Kwaliteit

Toelichting
Met de ontwikkeling van sterke lokale teams willen we ondersteuning dichter bij jeugdigen en gezinnen organiseren, hulpvragen eerder signaleren en waar mogelijk vanuit de sociale en pedagogische basis oplossen. Daarmee willen we de toegang verbeteren en voorkomen dat onnodig of te snel specialistische jeugdhulp wordt ingezet. De huidige situatie rondom de pedagogische basis is in kaart gebracht en op basis hiervan zullen vervolgacties ingezet gaan worden.

Op het gebied van basisvaardigheden werken wij samen met het Taalpunt, Maatschappelijk Welzijn Coevorden, het onderwijs en andere partners aan het versterken van taal-, lees-, reken- en digitale vaardigheden. In 2026 zijn de bestaande activiteiten voortgezet en verder ontwikkeld. Daarmee blijven we werken aan het vergroten van de zelfredzaamheid en deelname van inwoners aan onderwijs, werk en het dagelijks leven.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Vitale culturele gemeente

Doelstellingen:

- Het versterken van het cultureel ecosysteem in de hele gemeente Coevorden: het geheel aan culturele plekken, organisaties en cultuurprofessionals werkt met elkaar samen.
- De grote culturele instellingen zijn financieel en organisatorisch gezond en kunnen in hun activiteiten zelfstandig doorgroeien.
- De subsidieregelingen, zoals geformuleerd in de cultuurnota, worden door de doelgroep gevonden en gebruikt en het aantal aanvragen neemt, waar nog mogelijk, toe.
- Door de ambities uit de cultuurnota nemen culturele initiatieven uit de samenleving en cultuurdeelname in de hele gemeente toe.

Kwaliteit
Toelichting
De versterking van het cultureel ecosysteem kunnen we als gevolg van het uitstellen van de ambities rondom het Stedelijk Museum Coevorden en de culturele broedplaats maar beperkt realiseren.
De financiële positie van Stichting Cultuurpodium Coevorden is kwetsbaar. De organisatie doet er alles aan om kosten te beperken en de omzet te verhogen, maar is in deze constructie beperkt in de mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren. Bovendien zijn bij de vaststelling van de cultuurnota (2023) en de verhoging van de subsidie voor de stichting de kosten van huur niet meegenomen en is de subsidie niet naar het
prijspeil 2023 bepaald. In 2025 en 2026 heeft de organisatie incidenteel € 30.000 per jaar extra ondersteuning ontvangen. Deze extra ondersteuning eindigt na 2026.

Activiteiten

Nota Cultureel Kansrijk Opgroeien

Omschrijving activiteit begroting
Bij de Kaderbrief gaven wij aan dat besluiten over de realisatie van de culturele broedplaats in de nieuwe bestuursperiode worden genomen. Dit onderwerp zien wij in samenhang met andere ontwikkelingen in en plannen voor de binnenstad van Coevorden.
De uitvoering van de nota Cultureel Kansrijk Opgroeien staat verder in het teken van:

- De voorbereiding op de uitbreiding van Stedelijk Museum Coevorden in het Arsenaal;
- De verbreding van de cultureel-maatschappelijk taak van Stichting Cultuurpodium Coevorden en Stedelijk Museum Coevorden;
- De uitbreiding van de mogelijkheden voor cultuureducatie op school en buitenschool door het toegankelijker maken van cultuurlessen;
- De structurele inzet van de cultuurcoaches als ondersteuningsfunctie in de gehele gemeente Coevorden.”

Kwaliteit
Toelichting
In januari 2026 namen wij het besluit om in de collegeperiode 2022-2026 geen voorstellen te doen op de uitbreiding van Stedelijk Museum Coevorden in het Arsenaal en dat besluiten hierover in de nieuwe collegeperiode worden genomen.
Stichting Cultuurpodium Coevorden en Stedelijk Museum Coevorden zetten flinke stappen in de verbreding van de cultureel-maatschappelijke taak, maar hebben daar tegelijkertijd meer tijd voor nodig als gevolg van het uitstel van de culturele broedplaats en de uitbreidingsplannen voor het museum.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Versterken van preventie en verkleinen gezondheidsverschillen

Doelstelling;

- Voor 2030 versterken we de zelfredzaamheid van inwoners en verbeteren de toegankelijkheid van voorzieningen.

Kwaliteit

Toelichting

De lokale uitvoering van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het transformatieplan Mentale Gezondheid vormt een belangrijke basis voor het realiseren van de doelstelling. Vanuit deze programma's wordt gewerkt aan een lokale aanpak gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen, het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners en het verbeteren van de toegang tot passende ondersteuning.

Om gezondheidsverschillen te verkleinen, zet de gemeente in op preventie, gezondheid, sport en bewegen, participatie en het versterken van de sociale basis. Dit gebeurt onder meer door de inzet van een welzijnscoach bij
huisartsenpraktijken, het ondersteunen van lokale vrijwilligers- en bewonersinitiatieven en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Daarnaast investeert de gemeente in activiteiten voor ouderen, jongeren en inwoners met
een beperking of autisme. Deze inzet draagt bij aan een sterker lokaal netwerk, een betere toegang tot ondersteuning en een grotere zelfredzaamheid van inwoners.

Daarnaast is in Dalen gestart met een Zorgzame Gemeenschap door de inzet van een dorpsondersteuner. De dorpsondersteuner versterkt de verbinding tussen formele en informele zorg, signaleert ondersteuningsvragen vroegtijdig en helpt inwoners bij het vinden van passende ondersteuning. Om deze werkwijze verder uit te bouwen, wordt in 2026 de ontwikkeling van een tweede Zorgzame Gemeenschap verkend.

Verder loopt er momenteel een pilot met casemanagers dementie. Deze pilot heeft als doel voorzieningen sneller toegankelijk te maken voor inwoners en de regeldruk te verminderen doordat inwoners hun verhaal minder vaak hoeven te vertellen. Hiermee wordt gewerkt aan meer passende, efficiënte en toegankelijke ondersteuning.

De huidige ontwikkelingen laten zien dat de inspanningen bijdragen aan gezondheid, welzijn en participatie van inwoners.

Op basis van de huidige voortgang achten wij het realiseren van de doelstelling om preventie te versterken en gezondheidsverschillen te verkleinen in 2030 deels haalbaar, mits er voldoende middelen beschikbaar blijven voor preventie en het versterken van lokale netwerken.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Versterken van de formele en informele ketensamenwerking

Doelstelling:

- Tussen 2025 en 2030 versterkt de gemeente Coevorden aantoonbaar de sociale basis door het stimuleren en ondersteunen van informele netwerken en initiatieven die bijdragen aan de onderlinge betrokkenheid, veerkracht en zelfredzaamheid van inwoners. Binnen vijf jaar kunnen bewonersinitiatieven naar verwachting circa 10% van de inwoners direct betrekken en groeit het indirecte bereik via versterking van netwerken en cohesie tot 30 à 35%.

Kwaliteit

Toelichting

De ontwikkeling van de formele en informele ketensamenwerking ligt op koers door de start van de Zorgzame Gemeenschap in Dalen en de inzet van de dorpsondersteuner. Deze draagt bij aan het versterken van de samenwerking tussen inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en professionele zorg- en welzijnspartijen.
De dorpsondersteuner vervult een verbindende rol door ondersteuningsvragen vroegtijdig te signaleren, informele en formele partijen met elkaar te verbinden en inwoners toe te leiden naar passende ondersteuning.
Hierdoor wordt de sociale basis, samenhang en de samenwerking tussen formele en informele netwerken versterkt.
De verkenning van een tweede Zorgzame Gemeenschap in 2026 biedt kansen om deze werkwijze verder uit te breiden en de doelstelling richting 2030 verder te ondersteunen.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Beter beheersen van de financiën in het sociaal domein

Doelstelling:

- In 2026 en 2027 beheersen we, met behoud van kwaliteit en passende ondersteuning waar nodig, aantoonbaar de financiën rond Jeugd en Wmo. We bereiken een afvlakking van het tekort bij Jeugd voor zover die niet door autonome ontwikkelingen wordt veroorzaakt en we bereiken een structurele besparing op de Wmo-uitgaven.

Kwaliteit

Toelichting

Wij verwachten dat de doelstelling voor Jeugd en Wmo gedeeltelijk wordt gerealiseerd. De ingezette maatregelen dragen bij aan het beheersen van de uitgaven, maar de financiële resultaten blijven onder druk staan door
ontwikkelingen binnen het jeugdhulpstelsel. Met name een beperkt beschikbaar zorgaanbod en hoge kosten voor individuele casussen kunnen leiden tot extra uitgaven.

De uitgaven voor Jeugd laten al meerdere jaren een stijgende lijn zien. Op dit moment is nog geen duidelijke afvlakking van deze ontwikkeling zichtbaar. De ingezette maatregelen zijn gericht op het vergroten van de grip op de uitgaven, maar het financiële effect hiervan is nog onzeker.

Voor de Wmo blijven wij sturen op het realiseren van de beoogde structurele besparing. Zo zijn de uitgaven voor huishoudelijke hulp (HH) aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren. Dit is het directe gevolg van de invoering van de nieuwe overeenkomsten per 1 juli 2025, de toepassing van een nieuw normenkader (ontwikkeld door het adviesburea HHM) en de Was- en Strijkservice, waardoor duurdere zorg, zoals HH, niet of pas veel later nodig is. Hierdoor sluit de toegekende ondersteuning beter aan bij de daadwerkelijke ondersteuningsbehoefte van inwoners en wordt de voorziening doelmatiger ingezet.

Om de financiële beheersing verder te verbeteren, monitoren wij de effecten van de ingezette maatregelen en geven wij uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd. Daarbij werken wij aan een sterke lokale toegang en aan het versterken van de sociale en pedagogische basis, zodat minder inzet van gespecialiseerde jeugdhulp nodig is. De inzet op preventie, vrijwilligersinitiatieven en de verbinding tussen formele en informele ondersteuning draagt eraan bij dat inwoners eerder passende ondersteuning ontvangen en zwaardere zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Activiteiten

Grip op uitvoering Wmo en Jeugd

Omschrijving activiteit begroting

Met betere sturing, monitoring en afstemming tussen beleid en praktijk versterken wij de kwaliteit, doelmatigheid en tijdigheid van ondersteuning. Onze inzet is gericht op passende hulp voor inwoners én een duurzame samenwerking met aanbieders en het voorliggend veld. De aanpak van de wachtlijsten in Wmo, waarvoor in 2025 extra capaciteit is ingezet, blijven wij monitoren en waar nodig bijsturen. We voeren de werkzaamheden uit van de Hervormingsagenda. We zetten in op het voorkomen van de instroom in jeugdzorg door in te zetten op het versterken van de omgeving van het kind en door, waar mogelijk, andere lichte vormen van ondersteuning in te zetten. We sturen waar kan op de uitstroom van jeugdzorg. Dit vraagt onder andere een kwaliteitsslag in het eigen team, sterkere samenwerking in de regio en betere monitoring en bijsturen.
We onderzoek of we beschikbaarstelling van scootmobiels tegen minder kosten kunnen doen. Zie ook nieuwe ontwikkelingen.
Het afgelopen jaar hebben we incidenteel budget beschikbaar gesteld om de wachtlijstproblematiek bij de Wmo aan te pakken. Dit laat inmiddels effect zien. Vanaf 2026 is structureel budget beschikbaar stellen om de wachtlijsten duurzaam beheersbaar te maken en te houden.

Kwaliteit

Toelichting

Inzet is gericht op het doorontwikkelen van het lokaal team en toegang, waar antwoorden worden gezocht in de omgeving van gezinnen en waarbij het team in goede verbinding is met de professionals en voorzieningen in de pedagogische basis. Hierbij wordt tevens aangesloten bij de inzet op het versterken van het voorliggend veld en de sociale basis, zodat ondersteuningsvragen waar mogelijk eerder en lichter kunnen worden opgepakt.

Voor de al ingezette maatregelen wordt de data in de gaten gehouden of deze voldoende effect sorteren. Indien nodig wordt bijgestuurd.

Om scootmobielen doelmatiger en tegen lagere kosten beschikbaar te stellen, zijn verschillende maatregelen ingezet. Dankzij de inleverpremie hebben 13 inwoners een niet of nauwelijks gebruikte scootmobiel ingeleverd, waardoor structureel kosten worden bespaard. Daarnaast wordt het gebruik van de Wmo-vervoerspas actief gemonitord. De geplande inwonersenquête wordt vanwege beperkte capaciteit op een later moment uitgevoerd.

De wachttijden binnen de Wmo worden het hele jaar gemonitord. Fluctuaties zijn niet volledig te voorkomen en hangen onder andere samen met vakantieperioden, ziekteverzuim en een wisselend aantal aanvragen. Om de wachtlijst beheersbaar te houden, is extra capaciteit aan het consulententeam toegevoegd. Daarnaast loopt een pilot waarbij casemanagers dementie via een verkorte route lichte dagbesteding kunnen indiceren, zodat inwoners sneller passende ondersteuning ontvangen.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Ondersteuning van inwoners in hun (financiële) zelfredzaamheid

Doelstelling:
Voor 2030 zijn inwoners (financieel) zelfredzamer. Hiertoe zetten we specifiek twee middelen in, namelijk de doe mee webwinkel en het saneringskrediet. We stellen we ons tot doel om voor 2030 minimaal 80% van de inwoners van de gemeente Coevorden, die recht hebben op de Doe-Mee-webwinkel, actief gebruik te laten maken van het platform. Voor wat betreft het saneringskrediet stellen we ons tot doel dit middel in te zetten ten behoeve van minimaal 80% van de inwoners van Coevorden die in aanmerking komen voor schuldhulpverlening waarbij ten minste 70% van hen binnen anderhalf jaar schuldenvrij is dankzij begeleiding en nazorg.

Kwaliteit

Toelichting
Het gebruik van de Doe-Mee-webwinkel ontwikkelt zich volgens verwachting en ook de inzet van saneringskredieten binnen de schuldhulpverlening ligt op koers. Op basis van de huidige ontwikkelingen verwachten wij dat de doelstelling voor 2030 haalbaar blijft. Wij blijven inzetten op het vergroten van het bereik van de Doe-Mee-webwinkel, de inzet van saneringskredieten en passende begeleiding en nazorg voor inwoners.

Activiteiten

Duurzame sociale infrastructuur

Omschrijving activiteit begroting
We investeren in een duurzame sociale infrastructuur door meer bekendheid te geven aan voorzieningen en door meer actieve samenwerking met partners en inwoners. We willen daarbij ook burgerinitiatieven ondersteunen. We zetten de Doe-mee-Webwinkel in om inwoners te ondersteunen. De Doe-mee-web-winkel is zowel qua bereik als qua aanbod uitgebreid, waardoor we meer inwoners met een breder aanbod kunnen ondersteunen. De saneringskredieten zetten we in om inwoners met problematische schulden eerder schuldenvrij te krijgen en een duurzame uitstroom uit de schuldhulpverlening te bevorderen.

Kwaliteit

Toelichting
De uitbreiding van de Doe-Mee-Webwinkel laat een positief effect zien. Het aantal aanvragen neemt toe en het verruimde aanbod wordt goed benut, met name voor identiteitsbewijzen en paspoorten. Hiermee
worden financiële drempels verlaagd en de toegang tot voorzieningen en maatschappelijke participatie vergroot. Het lokale effect van saneringskredieten is nog niet meetbaar, maar op basis van landelijke
resultaten verwachten wij dat deze bijdragen aan een snellere oplossing van problematische schulden, meer financiële stabiliteit en een duurzame uitstroom uit de schuldhulpverlening. De inzet van beide instrumenten dragen bij aan het versterken van een duurzame sociale infrastructuur.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Vergroten van participatie kwetsbare inwoners

Doelstellingen:

- In 2026 past de gemeente Coevorden de regionale uitgangspunten voor uniforme arbeidsmarktdienstverlening lokaal toe door de werkprocessen en samenwerking zo in te richten dat inwoners en werkgevers uit Coevorden consistente en toegankelijke ondersteuning ervaren. Hiermee voldoen we aan de wet SUWI.
- We willen een toekomstbestendige governancestructuur voor de samenwerking EMCO-groep en Menso NV.
- Per 31 januari 2026 is het regionaal programma VSV vastgesteld en ingericht, met afspraken over het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en NEET-jongeren, en versterkte samenwerking tussen scholen en gemeenten, inclusief warme overdracht.
- Coevorden heeft zich verbonden aan een aantal opgaven, waarbij het verbindend strategisch doel is: opvang en begeleiding bieden voor asielzoekers, ontheemden en statushouders.

Kwaliteit

Toelichting

De uitvoering van de opgaven verloopt volgens planning. Samen met onze regionale en lokale partners geven wij invulling aan de gemaakte afspraken en werken wij aan een goede ondersteuning van inwoners,
werkgevers en jongeren. Ook de opgaven rond opvang en begeleiding van asielzoekers, ontheemden en statushouders verlopen conform de gemaakte afspraken. Op dit moment verwachten wij geen belangrijke afwijkingen en liggen wij op koers om de beoogde resultaten te behalen.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Doorbreken van intergenerationele armoede

Doelstelling:
De gemeente Coevorden zet zich in om (intergenerationele) armoede te doorbreken en te voorkomen, vanuit het programma Kansrijk Opgroeien en de pilot Kansrijk Coevorden. Vanuit de pilot Kansrijk gaan we werken aan de volgende strategische doelen:

- Een versterkte zelfredzaamheid van huishoudens op de verschillende levensdomeinen (thuis, welzijn, geldzaken, opleiding en werk).
- Meer passende dienstverlening aan huishoudens door meer vraag-gestuurde, stress-sensitieve en integrale ondersteuning.
- Huishoudens ervaren minder knelpunten in beleid, regels en werkprocessen. Er is een betere route voor maatwerk.

Kwaliteit

Toelichting

De aanpak Kansrijk Coevorden is een tweejarige pilot die in Coevorden nu ruim een jaar onderweg is.

De eerste resultaten zijn positief. Het uitrollen van de aanpak moet organisch en vanuit intrinsieke motivatie gebeuren. De buddy's zijn ervaringsdeskundige vrijwilligers. Daarnaast moet het professionele veld ook worden meegenomen in deze nieuwe en complementaire aanpak. Dat vraagt tijd, vertrouwen en bekendheid. Daarnaast moeten de buddy's getraind worden. Een buddy begeleidt een deelnemer een jaar lang intensief en daarna volgt nog een half jaar nazorg. Het is daarom nu te vroeg om met resultaten te komen, omdat er nog geen afgeronde buddytrajecten zijn.

Wel zijn de eerste resultaten positief, twee deelnemers zetten stappen richting (vrijwilligers)werk en voelen zich wat sterker en zetten kleine stapjes om meer uit hun isolement te komen. De buddy vervult een soort brugfunctie tussen de echte leefwereld van de deelnemer en 'de systeemwereld' van de professionals. Kansrijk Coevorden zorgt, waar nodig en handig, ook voor een terugkoppeling namens de deelnemer naar de
professionals (consulenten, zorgverleners bv) om de samenwerking effectiever te maken en ook om de professional een inkijkje te geven in de echte leefwereld van een deelnemer.

Activiteiten

Programma Kansrijk Opgroeien

Omschrijving activiteit begroting

Het programma loopt tot en met december 2026. In 2026 ontvangt u een eindevaluatie en een overzicht van alle activiteiten en de opgedane leerervaringen. Ook ontvangt u daarbij onderbouwde voorstellen om ingezette pilots of subsidies (bijvoorbeeld Jeugd Educatie Fonds, Petje Af, Kansrijk Coevorden) te stoppen of structureel te maken.

Daarnaast loopt, na een uitgebreid behoefte- en draagvlakonderzoek, sinds september 2025 de tweejarige pilot Kansrijk Coevorden. We beginnen klein en sluiten aan bij wat de inwoner in armoede zelf kan en wil. Er worden ervaringsdeskundige buddy's gezocht en getraind om naast de inwoner die dat wil te gaan staan en zo de inwoner weer meer vertrouwen te geven en stapjes te zetten naar eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Kwaliteit

Toelichting

We liggen op schema en blijven binnen budget.

De Kansrijk Coevorden aanpak begint steeds meer vorm en inhoud te krijgen. Er zijn inmiddels 4 buddy's en de aanpak wint aan bekendheid en terrein.

De bewustwording van de breedte van de problematiek rondom generationele armoede blijft echter continu aandacht vragen. Deze vorm van armoede uit zich niet alleen in het niet hebben van voldoende geld, maar ook op eenzaamheid, kansenongelijkheid, gebrek aan geleerde basisvaardigheden, schaamte, vooroordelen en lage verwachtingen en sociaal isolement.

De structurele borging van succesvolle interventies worden meegenomen in de aan te bieden begroting 2027 en verder toegelicht in de eindevaluatie van het programma Kansrijk Opgroeien 2020-2026
dat u in december 2026 ontvangt.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025
Werkloze jongeren	%	2%	1%	2%	2%	
Kinderen in uitkeringsgezin	%	7%	6%	6%	6%	
Niet sporters	%		50,9%		50,2%	
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	330,7	330,2	218,5	200,6	
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	284,6	259	250,5	251,9	248,2
Jongeren met delict voor rechter	%	1%	1%	1%		
Jongeren met jeugdbescherming	%	1,4%	1,1%	1,0%	1,1%	0,9%
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,7%	11,5%	11,7%	13,1%	
Jongeren met jeugdreclassering	%		0,2%	0,3%	0,6%	0,5%
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen			3	2,6	
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	25	27	31	35	
Netto arbeidsparticipatie	%	67,6%	69,3%	69,4%	69,0%	69,3%
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-18 jaar*	per 1.000 jongeren	7	3	8	8	10
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	2,0%	2,7%	2,2%	2,2%	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	690	650	710	780	800
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	1	1,3	1,3	0,7	0,8
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	3,4	3,5	3,1	3,2	3,6
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	5,1	5,3	4,2	3,5	4,3
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8

Financiën

PROGRAMMA 3		
Bedragen x € 1.000		
Product	**Onderwerp**	**2026**
Algemene gezondheidszorg	Begrotingswijziging 2026 GGD	-64
Veiligheidsbevorderende maatregelen	Begrotingswijziging 2026 VRD	-134
Veiligheidsbevorderende maatregelen	Wet veilige jaarwisseling	-40
Kunst en cultuur	Biblionet Drenthe	-254
Sport en zwembaden	Onderhoud De Swaneburg	-40
Individuele voorzieningen	Jeugd	-2.136
Participatie	Begrotingswijziging 2026 EMCO	165
Individuele voorzieningen	Wmo	1.656
Individuele voorzieningen	Bijdrage JHRD	-150
Individuele voorzieningen	Collectieve Zorgverzekering	160
Individuele voorzieningen	Doe-Mee-Webwinkel	100
Algemene voorzieningen	Onafhankelijke Clientondersteuning	-50
	Totaal	**-787**

Algemene Gezondheidszorg, incidenteel nadeel € 64.000
In haar begrotingswijziging 2026 vraagt de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD Drenthe) een extra bijdrage voor 2026 van € 64.000. De begroting van deze gemeenschappelijke regeling is door de Raad geaccordeerd.

V**eiligheidsbevorderende maatregelen, incidenteel nadeel € 134.000**
In haar begrotingswijziging 2026 vraagt de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) een extra bijdrage voor 2026 van € 134.000. De begroting van deze gemeenschappelijke regeling is door de Raad geaccordeerd.

Veiligheidsbevorderende maatregelen, incidenteel nadeel € 40.000
Vanaf de jaarwisseling 2026/2027 geldt er in Nederland een algeheel landelijk verbod op de verkoop, het bezit en het afsteken van comsumentenvuurwerk (cat. F2) voor particulieren. De Wet veilige jaarwisseling is op 1 augustus 2026 in werking getreden en regelt de uitvoering van dit verbod. De handhaving van deze Wet leidt naar verwachting tot een nadeel van € 40.000. Het structurele effect zal worden meegenomen bij de samenstelling van de Programmabegroting 2027.

Biblionet Drenthe, incidenteel nadeel € 254.000
Ieder jaar vraagt Biblionet Drenthe voor haar diensten een bijdrage van de gemeente Coevorden in de vorm van een subsidie aan. Tot 2024 werd in de subsidieaanvraag ook de huisvestingskosten meegenomen. In 2024 en 2025 heeft Biblionet Drenthe in haar subsidieaanvraag deze huisvestingskosten niet opgenomen. Vanaf 2026 heeft Biblionet Drenthe de huisvestingskosten weer opgenomen in haar subsidieaanvraag. Hierdoor is er verwarring ontstaan. Aangezien we altijd de huisvestingskosten (deels)vergoeden leidt dit tot een eenmalig nadeel van in totaal € 253.721 bestaande uit € 67.419 voor het jaar 2024 en € 186.302 voor het jaar 2025.

Sport en zwembaden, incidenteel nadeel € 40.000
Het (noodzakelijke) groot onderhoud aan De Swaneburg en de Drostenhal is fors in 2026. Wij verwachten dat wij hiervoor € 40.000 meer nodig zijn dan het beschikbare budget. Dit levert een nadeel op van € 40.000 voor 2026. Het eventuele structurele effect nemen wij mee bij de Programmabegroting 2027.

Individuele voorzieningen Jeugd, structureel nadeel € 2.136.000
De uitgaven binnen de jeugdhulp laten een stijging zien, zowel bij het PGB als bij de individuele voorzieningen. Deze ontwikkeling is grotendeels te verklaren door een aantal specifieke en zeer kostbare casussen, een toename van verwijzingen naar specialistische jeugdhulp en enkele administratieve en systeemtechnische effecten. Met name een extra jeugdige met zeer intensieve ondersteuning heeft een aanzienlijk effect op de prognose.
Bij het PGB wordt de stijging daarnaast deels veroorzaakt door de omzetting van voorzieningen naar PGB en deels door inzet van maatwerk PGB begeleiding bij dagbesteding.
Er zijn verschillende acties ingezet om meer zicht en grip te krijgen op de uitgaven. Hierbij wordt onder andere ingezet op betere financiële monitoring, kritischere beoordeling van specialistische jeugdhulp en maatwerkconstructies, controle op declaraties en het versterken van de regie op complexe en kostbare casussen.

Participatie, incidenteel voordeel € 165.000
In haar begrotingswijziging 2026 verlaagt de EMCO-groep de bijdrage voor 2026 met € 165.000. De begroting van deze gemeenschappelijke regeling is door de Raad geaccordeerd.

Individuele voorzieningen Wmo, structureel voordeel € 1.656.000
De uitgaven voor huishoudelijke hulp (HH) zijn aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren. Dit is het directe gevolg van de invoering van de nieuwe overeenkomsten per 1 juli 2025, de toepassing van een nieuw normenkader (ontwikkeld door het adviesbureau HHM) en de Was- en Strijkservice, waardoor duurdere zorg, zoals HH, niet of pas veel later nodig is. Ook op de individuele voorzieningen is een voordeel zichtbaar. Bij een aantal voorzieningen is sprake van een daling van het aantal beschikkingen en een verschuiving in de zwaarte ervan, bijvoorbeeld bij begeleiding. Daarmee hangt de fluctuatie in kosten samen. Voor wat betreft het PGB geldt dat dit budget al enkele jaren niet volledig wordt uitgenut. Omdat we recent het uurtarief voor PGB verhoogd hebben, monitoren we het financiële gevolg hiervan. De prognose laat zien dat ook in 2026 budget overblijft. Daarnaast kan het voordeel op PGB ontstaan doordat we zorg in natura stimuleren.
Het budget voor woonvoorzieningen en hulpmiddelen laten een nadeel zien. Dit laat zich verklaren doordat de landelijke trend is dat zorgbehoevende inwoners langer thuis blijven wonen. Dat maakt dat er sprake is van een toename in het aantal aanvragen voor woningaanpassingen en hulpmiddelen.

Individuele voorzieningen, bijdrage JHRD, structureel nadeel € 150.000
De bijdrage aan de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD) valt in 2026 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere bijdrage voor FACT 2.0 en Spoed voor Jeugd. Daarnaast dragen een bijdrage aan de operationele kosten van JBN en de projectkosten voor de regionale inkoopagenda bij aan de stijging van de lasten. Hierdoor komt de totale bijdrage aan de JHRD boven de oorspronkelijke begroting uit.

Individuele voorzieningen, Collectieve zorgverzekering minima, structureel voordeel € 160.000
Inwoners met een laag inkomen kunnen deelnemen aan de gemeentepolis, waarvoor de gemeente een financiële bijdrage verstrekt. De gemeentepolis blijkt echter niet voor iedereen de meest passende of financieel voordelige keuze. Afhankelijk van de persoonlijke situatie kunnen andere zorgverzekeringen beter aansluiten bij de zorgbehoefte of een gunstigere premie bieden. Hierdoor is de deelname lager dan geraamd, waardoor het beschikbare budget niet volledig is benut. Dit resulteert in een voordeel van circa € 160.000.

Individuele voorzieningen, Doe-Mee-webwinkel, incidenteel voordeel € 100.000
In 2025 zijn de inkomensgrenzen voor de Doe-Mee-regeling en het Kindpakket verruimd, waardoor meer inwoners in aanmerking komen voor ondersteuning. Ondanks deze uitbreiding blijft het gebruik van de Doe-Mee-webwinkel achter bij de verwachtingen. Mogelijke verklaringen zijn beperkte bekendheid met de regeling, drempels in de digitale toegang en terughoudendheid vanwege mogelijke terugvorderingen bij wijzigingen in de inkomenssituatie. Hierdoor maken minder inwoners gebruik van de regeling dan geraamd, wat resulteert in een voordeel van circa € 100.000.

Onafhankelijke cliëntondersteuning, incidenteel nadeel € 50.000
Op basis van de huidige prognose ontstaat een overschrijding op het budget voor de Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO). Deze ontwikkeling hangt samen met de keuze om de bekendheid en toegankelijkheid van OCO te vergroten. Onder de vorige overeenkomst werd OCO voornamelijk ingezet voor inwoners met een Wmo-vraag, terwijl de ondersteuning ook beschikbaar is voor inwoners met vragen op grond van de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Door de grotere bekendheid zien we het aantal ondersteuningsvragen vanuit deze verschillende wetten toenemen.
Deze ontwikkeling past binnen de gemeentelijke ambitie om inwoners vroegtijdig en onafhankelijk te ondersteunen. De verwachting is dat een grotere inzet van OCO leidt tot minder meldingen en een efficiëntere afhandeling van hulpvragen bij de gemeentelijke toegangen. Daarnaast wordt binnen de doorontwikkeling van OCO ingezet op een verschuiving van formele naar informele cliëntondersteuning. Op langere termijn wordt verwacht dat hierdoor de inzet van formele OCO en de daarmee samenhangende kosten afnemen.

Overige ontwikkelingen

Inkomen BUIG
BUIG staat voor: Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten. Voor het jaar 2026 verwachten we te koersen op een tekort op het BUIG-budget van 7,6%. Het verschil tussen de begrote 5% en het verwachte tekort van 7,6% verwachten wij te kunnen gaan oplossen door een aantal maatregelen. Het effect daarvan is nog niet zeker. Daarom melden we dit als risico. Bij een daadwerkelijk tekort bereiden wij een aanvraag voor een incidenteel aanvullende uitkering aan bij het Rijk.

Programma 4 | Eigenheid dorpen en wijken

Het versterken van de leefbaarheid, vitaliteit en toekomstbestendigheid van dorpen en wijken door middel van effectief gebiedsgericht werken, participatieve besluitvorming, strategische regionale samenwerking en een toekomstgerichte inzet van maatschappelijke voorzieningen.

Samenvatting

In 2026 ligt de focus op de uitvoering van de toekomstvisie voor het Europark, de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken en het versterken van participatie. Hiervoor zijn organisatorische voorstellen uitgewerkt en wordt gewerkt aan een gemeentebreed participatiekader en -verordening.
Voor maatschappelijke accommodaties blijft de inzet gericht op behoud, verduurzaming en toekomstbestendigheid. Daarbij is meer ondersteuning nodig voor vrijwilligers en kan het inzicht in accommodaties en voorzieningen verder worden verbeterd. Ook na 2027 blijft verduurzaming een belangrijk aandachtspunt.
Daarnaast is gestart met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport, dat moet leiden tot een helder afwegingskader voor toekomstige investeringen. Regionaal is de positie van Coevorden binnen Regio Emmen verder versterkt, onder andere door de uitwerking van de governance, de samenwerking binnen het Nationaal Programma Vitale Regio's en de aanwijzing van Regio Emmen als initiëerregio in de Nota Ruimte.
Voor dit programma zijn de volgende documenten van belang:

· Regionale beleidsagenda regio Emmen

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Participatie

Als het gaat om initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan, kan de gemeente ervoor kiezen om mee te doen, ondersteuning te bieden of juist ruimte te laten. Bij projecten en initiatieven die de gemeente zelf opstart kunnen inwoners ook actief betrokken worden. We ontwikkelen deze uitgangspunten samen met de inwoners.
Doelstellingen:

- De leidende principes die in 2025 zijn opgesteld, verder uitwerken.
- De participatieverordening opleveren waarin het uitdaagrecht een belangrijke rol krijgt.

Kwaliteit
Toelichting
Er wordt gewerkt aan een gemeentebreed participatiekader èn -verordening, met hierin ook het uitdaagrecht opgenomen. In mei is hierover ook een sessie met dorps- en wijkverenigingen geweest. De ontwikkeling loopt op schema voor oplevering in 2026.

Activiteiten

Participatie toetsen in de praktijk

Omschrijving activiteit begroting
De leidende principes die in 2025 zijn opgesteld, werken we verder uit en passen we toe op participatie (overheids- en inwonerparticipatie). Deze uitwerking vormt de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken waarin de rol van de gebiedscoördinatoren nadrukkelijk meegenomen worden. We richten ook het uitdaagrecht in, volgens wettelijk voorschrift.
Tevens toetsen we deze uitwerking in de praktijk.
Kwaliteit
Toelichting
Participatie wordt verder uitgewerkt in een gemeentebreed participatiekader en -verordening, hierin wordt ook het uitdaagrecht opgenomen. Deze worden in 2026 opgeleverd.
Het versterken van de samenwerking met samenleving krijgt ook een concrete uitwerking in de doorontwikkeling van gebiedsgericht werken, waarbij de gemeentelijke organisatie beter in staat is om aan te sluiten bij de kansen en opgaven op dorps- en wijkniveau.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Gebiedsgericht werken ter versterking van de leefbaarheid, identiteit en sociale samenhang in de directe woonomgeving.

Doelstellingen:

- Het verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in dorpen en wijken door middel van een inhoudelijke kwaliteitsverbetering van het beleid en de uitvoering van gebiedsgericht werken.

Kwaliteit

Toelichting

De doorontwikkeling van gebiedsgericht werken is uitgewerkt in een conceptvoorstel voor de organisatorische inrichting, rollen en overlegstructuren. Hiermee werken we toe naar een meer integrale werkwijze waarin opgaven, initiatieven en ontwikkelingen in dorpen en wijken beter worden verbonden aan gemeentelijke prioriteiten en de leefbaarheid in gebieden wordt versterkt. De verdere bestuurlijke bespreking en uitwerking vinden in de komende periode plaats.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Beter beoordelen of de maatschappelijke accommodaties (ook in de toekomst) passen bij de demografische ontwikkelingen

Doelstellingen:

- Het verbeteren van het inzicht in de aansluiting tussen maatschappelijke accommodaties en de huidige én toekomstige demografische ontwikkelingen, met als doel het tijdig kunnen anticiperen op veranderende behoeften in de samenleving en het optimaliseren van het voorzieningenaanbod.
- We stellen een integraal huisvestingsplan Sport op om goed beeld te krijgen hoe onze (sport)accommodaties er voor staan en wat er nodig is voor de lange termijn. Daarin nemen we een duidelijk afwegingskader op en cijfers en kengetallen om de beste investeringen voor de toekomst te doen. In het hoofdstuk 'nieuwe ontwikkelingen' vragen we hiervoor budget.

Kwaliteit

Toelichting

We hebben met accommodaties in de samenleving en verduurzamen maatschappelijke accommodaties twee regelingen lopen om maatschappelijke accommodaties te ondersteunen bij investering in renovatie, nieuwbouw, groot onderhoud en verduurzaming. Dit is met name gericht om de bestaande accommodaties te behouden ook voor de kleinere kernen en maatwerk te kunnen leveren als het nodig is. We zien dat met name bij het verduurzamingsvraagstuk en de onderhoudsplanning voor de lange termijn het vraagstuk voor vrijwilligers te complex wordt. Ze hebben behoefte aan ondersteuning door externe partijen en duidelijkheid vanuit de gemeente. Het verbeteren van het inzicht in de maatschappelijke accommodaties en het optimaliseren van het voorzieningenaanbod kan nog wel een slag in geslagen worden. Het verduurzamen van deze accommodaties zal ook na 1 januari 2027 een rol blijven spelen.
We zijn in mei 2026 gestart met het IHP Sport en Synarchis gaat dit onderzoek voor ons uitvoeren. De inventarisatiefase is in volle gang en zal naar verwachting september 2026 afgerond zijn. Daarna start de vertaling naar een duidelijk afwegingskader, verschillende scenario's, cijfers en kengetallen om investeringen voor de toekomst inzichtelijk te maken. Het streven is om richting kaderbrief 2028 en begroting 2028 hier een concreet beeld bij te hebben.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Onze belangen beter bereiken door regionaal samen te werken

Doelstellingen:

- Het versterken van de positie van Coevorden binnen de regio Emmen door het vergroten van de brede welvaart en het versterken van de gezamenlijke lobbykracht;

Kwaliteit

Toelichting

De positie van Coevorden binnen de Regio Emmen is verder versterkt. De regionale samenwerking krijgt steeds meer vorm, onder meer door de verdere uitwerking van de governance. Daarnaast wordt, samen met (Rijks)partners, gewerkt aan een plan in het kader van het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) gericht op het versterken van de brede welvaart. Ook is met de aanwijzing van Regio Emmen als initieerregio in de Nota Ruimte een belangrijk gezamenlijk lobbysucces behaald.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Een sterkere economie door regionaal en grensoverstijgend samen te werken

Doelstellingen:

- In 2026 voeren we het actieplan uit dat voortkomt uit de Zukunftvision voor ons Europark.

Kwaliteit

Toelichting

Deze toekomstvisie is in 2025 opgesteld en de uitvoering loopt (leidraad voor doorontwikkeling Europark).

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We versterken de grondexploitatie en het situationeel grondbeleid om bij te dragen aan het transformeren en herontwikkelen van gebieden voor wonen, werken en recreëren.

Doelstellingen:

- Kosten die gemaakt worden voor ruimtelijke ontwikkelingen, waar van toepassing verhalen op initiatiefnemers. We voldoen daarmee ook in 2026 aan de veranderende regelgeving BBV.
- In gebiedsontwikkelingen verbeteren we als gemeente onze regierol door inzet op situationeel grondbeleid en een integrale aanpak waarbij naast de gemeente, marktpartijen, ondernemers en burgers samenwerken om locaties op te waarderen en transformeren;
- We realiseren financiële doelstellingen door situationeel grondbeleid als middel in te zetten zodat we in 2026-2030 in staat zijn om de beschikbaarheid van benodigde gronden in te brengen en daarmee gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.

Kwaliteit

Toelichting

Medio 2027 wordt de nota kostenverhaal ter besluitvorming aangeboden. Het realiseren van financiële doelstellingen zijn een hieruit volgend mogelijk resultaat.

Activiteiten

Integraal Project Management

Omschrijving activiteit begroting

We versnellen de ontwikkeling van Integraal Project Management (IPM) in de organisatie en professionaliseren verder door alle grondzaken centraal in de organisatie te beleggen en de gewenste expertise in de organisatie in te brengen en verder te ontwikkelen.

Kwaliteit

Toelichting

Het is nog steeds de wens om grondzaken centraal te beleggen in de organisatie. Hiertoe zijn de eerste stappen gezet in het onderzoeken van de behoefte, benodigde kennis en bijbehorende formatie.

Meerjaren plan grondexploitatie

Omschrijving activiteit begroting

We werken een meerjaren plan grondexploitatie (MJG) uit. Hiermee faciliteren we de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en sturen we integraal op kosten en opbrengsten en het beheersen van risico's. Dit biedt inzicht in de financiële haalbaarheid van projecten en de financiële risico's die daaraan verbonden zijn, waardoor de gemeente beter voorbereid is op onverwachte kosten. Zie ook hoofdstuk 'nieuwe ontwikkelingen'.

Kwaliteit

Toelichting

In 2026 ligt de focus op het inventariseren van de huidige stand van zaken waartoe we in 2027 een meerjaren plan grondexploitatie kunnen opleveren met hierin de risico's opgenomen. Dit draagt bij aan het inzicht op de financiële haalbaarheid van projecten.

Voldoen aan de regelgeving BBV

Omschrijving activiteit begroting

We passen de nieuwste BBV richtlijnen toe door de administratie in te richten op onder andere het onderscheid tussen kostenverhaal en financiële bijdragen. We hanteren de richtlijnen van het kostenverhaal onder de omgevingswet en in combinatie met een goede regievoering waarmee we ervoor zorgen dat kosten die gemaakt worden voor ruimtelijke ontwikkelingen ook daadwerkelijk verhaald worden op initiatiefnemers.

Kwaliteit

Toelichting
We hebben een start gemaakt om de gemaakte kosten in rekening te brengen bij de intiatiefnemer. Momenteel bereiden we de nota kostenverhaal voor die medio 2027 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Voor dit programma zijn geen beleidsindicatoren.

Financiën

PROGRAMMA 4		
Bedragen x € 1.000		
Product	**Onderwerp**	**2026**
	Totaal	

Er zijn geen financiële afwijkingen voor dit programma.

Overige ontwikkelingen

Programma 5 | Fundering voor de toekomst

We willen een flexibele en wendbare organisatie waar mensen, systemen en processen doelmatig en elkaar versterkend zijn georganiseerd. Coevorden is een financieel gezonde gemeente, dat willen we inzetten en borgen voor onze inwoners, nu en in de toekomst!

Samenvatting

Samen slimmer werken voor en met Coevorden
De ontwikkeling van een toekomstbestendige organisatie blijft een belangrijke prioriteit. Via het programma *Samen Slimmer Werken* bouwen we verder aan een organisatie die wendbaar, aantrekkelijk en effectief is.
De arbeidsmarkt blijft krap en ook wij merken de gevolgen daarvan. Daarom investeren we in goed werkgeverschap, digitalisering, professionalisering en werkplezier. We zetten verdere stappen in het verbeteren van de sturing en verantwoording en werken aan een duidelijke digitaliseringsagenda. Daarmee creëren we meer overzicht, versterken we de samenwerking en maken we beter zichtbaar hoe medewerkers bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van Coevorden.

Voor het programma *Fundering voor de toekomst* zijn de volgende documenten van belang:
- Buitenspel
- Coalitieakkoord "Gewoon doen!"
- Regionale beleidsagenda regio Emmen
- Kadernota integriteit Coevorden 2016
- Beleidsindicatoren Bestuur en Organisatie

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Thema Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden

Het doel van dit programma is: een flexibele en wendbare organisatie waar mensen, systemen en processen doelmatig en elkaar versterkend zijn georganiseerd, zodat de organisatie op de goede manier kan inspelen op de veranderende omgeving met complexer wordende vraagstukken en waar medewerkers werken die bewust kiezen voor het zich inzetten voor de samenleving:
Mét en vóór inwoners
Mét en vóór college en raad (bestuurlijk/ ambtelijk samenspel)
Mét en dóór leidinggevenden en opdrachtgevers
Mét en dóór collega's en teams
Mét en dóór data, digitale transformatie en nieuwe technologie
Mét en dóór slimme bedrijfsvoering / staffuncties
Mét andere partners, overheden/ gemeenten/ VNG.

Samen Slimmer Werken is alles wat we doen om onze dienstverlening te verbeteren en het werkplezier te verhogen.
De doelen van het programma ‘Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden’ zijn gelijk gebleven, het ontwikkelt zich continue door, waardoor de accenten verschillen. De doelstellingen voor 2026 zijn:
- In 2026 geven we duidelijkheid over de manier waarop de gemeente participatie inzet, wat de verschillende partijen daarvan kunnen verwachten en hoe een ieder kan bijdragen, waarin ook aandacht is voor vrijwilligers en vrijwilligerswerk en het uitdaagrecht;
- In 2026 wordt een actuele dienstverleningsvisie aan het bestuur voorgelegd met een uitvoeringsagenda om de dienstverlening door te ontwikkelen.
- De leiderschapsontwikkeling wordt voortgezet als belangrijke impuls om het bovengenoemde SSW-doel te realiseren. De in 2025 ingezette lijn wordt voortgezet om medewerkerswelzijn te vergroten en te monitoren;
- We versterken de wervingskracht van de gemeente als werkgever;
- Digitalisering in Coevorden en in BOCE-verband (zie ook het doel 'professionele en efficiënte uitvoeringscapaciteit');
- Aanschaf en implementatie van een nieuw zaaksysteem waarmee onder meer onze dienstverlening en stukkenstroom beter ondersteund worden;

- Verder implementeren en doorvoeren van portfoliomanagement om vooraf te prioriteren en doelgerichter te werken.
- We kunnen en willen als gemeente niet alles zèlf. Daarom gaan we in 2026 nadrukkelijker de samenwerking zoeken in de regio, met onze partners en inwoners.

Het investeren in de organisatie is een continu proces en stopt niet: De wereld om ons heen is namelijk ook continu in beweging en het is belangrijk dat de organisatie voortdurende meebeweegt met veranderingen in wet- en regelgeving, in de samenleving en in de politiek. Vraagstukken worden steeds complexer en inwoners verwachten een snellere, transparante en meer digitale dienstverlening. Onder de noemer 'Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden' werkt Coevorden door aan het verder ontwikkelen van de ambtelijke organisatie, zodat we blijven aansluiten op dat wat de samenleving nodig heeft. Samen Slimmer Werken zorgt dat processen, structuren en competenties passen bij die nieuwe realiteit. Door te blijven ontwikkelen en open te blijven staan voor verbeteringen blijft Coevorden een aantrekkelijke werkgever en wordt het werkgeluk en betrokkenheid van medewerkers vergroot. De volgende uitgangspunten worden hierbij nagestreefd in de organisatie:

- We doen wat we beloven
- We blijven leren
- We samen werken als één gemeente
- We bouwen aan vertrouwen
- We bouwen aan inzicht en overzicht
- We bouwen aan werkplezier

Kwaliteit

Toelichting

Binnen het programma *Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden* zijn in de eerste helft van 2026 op verschillende onderdelen belangrijke stappen gezet.

Participatie

De eerste contouren van de participatievisie zijn uitgewerkt. Hiervoor is onder andere een bijeenkomst georganiseerd met de dorps- en wijkverenigingen. In het najaar wordt de visie besproken met de gemeenteraad. Naar verwachting wordt de definitieve participatievisie voor het einde van 2026 ter besluitvorming aangeboden.

Dienstverlening

De nieuwe visie op dienstverlening is nagenoeg afgerond. In het najaar wordt deze, inclusief uitvoeringsagenda, aangeboden aan de gemeenteraad.

Leiderschap en medewerkerswelzijn

De ontwikkeling van leiderschap is verder vormgegeven met een gezamenlijke leiderschapsvisie, gebaseerd op de principes van dienend leiderschap. Ook blijft aandacht voor het welzijn van medewerkers. Het meest recente medewerkerswelzijnsonderzoek laat een stabiel beeld zien. Daarnaast is de gemeente Coevorden genomineerd voor de Excellent Workplace Award. Dit is een erkenning voor de ontwikkeling die we als organisatie hebben ingezet.

Aantrekkelijk werkgeverschap

De inspanningen om de gemeente als werkgever aantrekkelijker te positioneren laten resultaat zien. Het werkgeversmerk wordt beter herkend en de uitstroom van medewerkers neemt af.

Digitalisering

Binnen BOCE-verband is een gezamenlijk onderzoek gestart naar de toekomst van de samenwerking op het gebied van automatisering en naar kansen voor de toekomst. Hiermee geven we richting aan de verdere samenwerking en ontwikkeling van de digitale dienstverlening.

Nieuw zaaksysteem

Het nieuwe zaaksysteem is aangeschaft. We werken nu aan een implementatieplan. Als eerste richten we de processen rondom college- en raadsvoorstellen in. Daarbij leggen we direct de verbinding met de verdere ontwikkeling van de Lange Termijn Agenda en de verbetering van de sturings- en verantwoordingscyclus.

Portfoliomanagement

Het portfoliomanagement wordt verder ontwikkeld en steeds meer onderdeel van de reguliere sturing binnen de organisatie. Hierdoor kunnen we opgaven beter prioriteren, keuzes transparanter maken en capaciteit en middelen doelgerichter inzetten.

Tegelijkertijd zoeken we nadrukkelijk naar samenwerking met regionale partners, inwoners en andere overheden om maatschappelijke opgaven gezamenlijk op te pakken.

Vooruitblik
Het investeren in de organisatie blijft een continu proces. Wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en de verwachtingen van inwoners veranderen voortdurend. Onder de noemer *Samen Slimmer Werken met en voor Coevorden* blijft de organisatie zich daarom ontwikkelen. Door te investeren in leiderschap, dienstverlening, digitalisering, samenwerking en medewerkers bouwen we aan een organisatie die wendbaar is, aantrekkelijk blijft als werkgever en steeds beter in staat is om maatschappelijke opgaven samen met inwoners, bestuur en partners te realiseren.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Raad, college en management worden optimaal ondersteund, gezien hun taken en verantwoordelijkheden

Doelstellingen:

- Koers 2050: we ontwikkelen in dialoog met college en raad een helder toekomstperspectief waarin we als gemeente onze huidige en gewenste positie bepalen en een consistente gemeentelijke koers daarheen. Dat helpt ons om binnen alle mogelijkheden en middelen scherpe keuzes te maken en kansen te creëren.
- In het verkiezingsjaar 2026 maken we de fundering voor de S&V-cyclus strategischer. Dit betreft met name het coalitieakkoord en het bestuursprogramma. Dit is een vervolg op het rekenkamerrapport optimaliseren S&V-cyclus en het gelijknamige project.
- We versterken de regie op verbonden partijen zodat college en raad tijdiger en strategischer kunnen sturen en verantwoorden, onder meer door op te trekken met andere Drentse gemeenten en de interne regie te versterken (rollen, kennis, strategische inbreng, koppeling met S&V-cyclus).

Kwaliteit
Toelichting
Na de installatie van het nieuwe college zijn tijdens het constitutionerend overleg de afvaardigingen van portefeuillehouders bij de verschillende verbonden partijen geregeld.
Tijdens het zomeroverleg van de gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuidoost-Drenthe was Coevorden goed vertegenwoordigd.
Ambtelijk is een workshop georganiseerd over het proces rond gemeenschappelijke regelingen. Hierbij is kennis gedeeld en zijn ervaringen uitgewisseld.

Activiteiten

Advisering en begeleiding coalitievorming

Omschrijving activiteit begroting
De bestuurswissel in 2026 is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de politieke partijen zelf. De ambtelijke organisatie staat echter paraat om in praktische zin te ondersteunen, denk hierbij aan het maken van een overdrachtsdossier, communicatie en het regelen van mobiele apparatuur. Daarnaast is de ambtelijke organisatie ook op verzoek beschikbaar voor inhoudelijke advisering of ondersteuning bij het komen tot een bestuursprogramma.
Kwaliteit

Koers 2050 ontwikkelen in dialoog met college en raad

Omschrijving activiteit begroting
We ontwikkelen in afstemming met de raad een helder toekomstperspectief waarin we als gemeente onze huidige en gewenste positie bepalen en een consistente gemeentelijke koers daarheen. Dat helpt ons om binnen alle mogelijkheden en middelen scherpe keuzes te maken en kansen te creëren.
We ontwikkelen samen gedragen en richtinggevende doelen waardoor:

- Het college en de raad gewogen, toekomstgericht en integraal kan sturen;
- De ambtelijke organisatie een heldere richting heeft waar huidig en toekomstig beleid en uitvoering aan moet bijdragen;
- Waar houding en gedrag in de dienstverlening verankerd worden;
- Onze samenleving zich herkent in de richting van de gemeente en zich uitgenodigd voelt hieraan bij te dragen;
- Onze omgeving (regio, provincie, rijk, partners) weet welke ambities we hebben en gevraagd worden hierin te participeren.

Kwaliteit

Toelichting
Zoals afgesproken is gewacht met de uitvoering van Koers 2050 tot na de vorming van een nieuw college. Met het aantreden van de nieuwe portefeuillehouder kan nu een start worden gemaakt.

Training over de S&V-cyclus aanbieden aan nieuwe auditcommissie, college- en raadsleden, met aandacht voor ieders rollen

Omschrijving activiteit begroting
We verzorgen in 2026 trainingen om de S&V-cyclus effectiever te laten verlopen. Daarbij starten we met ieders rollen. Deze training bieden we op maat aan voor de nieuwe auditcommissie, de collegeleden en de raadsleden.
Kwaliteit
Toelichting
De teammanager S&V neemt het voortouw om dit in 2026 te realiseren. In mei heeft de strateeg financiën de nieuwe raad meegenomen in de S&V-cyclus.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We werken (aantoonbaar) rechtmatig, doeltreffend en doelmatig

Doelstellingen:
- Het beleid inzake informatiebeveiliging, privacy, integriteit, rechtmatigheid is actueel, vindbaar en bekend bij raad, college, management en medewerkers;
- In 2026 wordt nieuw integriteitsbeleid opgesteld en vastgesteld;
- Voor 2026 is er een jaarplan voor de interne control, managementletter, (proces)audits, rechtmatigheidsverantwoording etc. Proceseigenaren sturen op verbeteringen;
- In 2026 voeren we een 213a onderzoek uit op een door het college te bepalen onderwerp.

Kwaliteit
Toelichting
Het strategisch informatiebeveiligings- en privacybeleid is herschreven. Het wordt in de tweede helft van 2026 door het college vastgesteld. Daarna wordt de raad geïnformeerd en wordt het beleid voor de ambtelijke organisatie gepubliceerd op Hofnet.
Het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie is geactualiseerd en wordt in de tweede helft van 2026 vastgesteld.
Er is een jaarplan voor de interne controle 2026. De aanbevelingen uit de managementletter zijn opgenomen in de verschillende teamplannen. De rapportage over de rechtmatigheidsverantwoording wordt actief gedeeld binnen de organisatie.
De uitkomsten van het doelmatigheidsonderzoek naar het stimuleringsfonds leefbaarheid zijn met de raad gedeeld. Met het nieuwe college oriënteren we ons op een nieuw thema.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Onze dienstverlening voldoet aan wet- en regelgeving en anticipeert op de maatschappelijke, de technologische ontwikkelingen

Doelstellingen:
- We stellen in 2026 een Visie op Dienstverlening op met een bijbehorend uitvoeringsprogramma, met akkoord van college en raad;
- We maken een set van afspraken waar we op gaan sturen, zodat een inwoner weet wat er verwacht kan worden van onze organisatie. De werknaam van dit document is nu Servicebeloften. Cruciaal is het commitment van onze medewerkers en teamleiders;
- In 2026 starten we met structurele klantonderzoeken, zodat we continu onze dienstverlening kunnen verbeteren en we starten met een klantenpanel om input op te halen bij onze inwoners;
- Alle medewerkers werken met het nieuwe zaaksysteem om de dienstverlening zo optimaal in te richten voor onze inwoners, ondernemers en organisaties;
- Om onze dienstverlening te verbeteren en toekomstbestendig in te richten, brengen we in kaart welke tools/systemen/trainingen/medewerkers er nodig zijn om ons daarin te ondersteunen;
- We voldoen in 2026 aan de minimale eisen van de wet WMEBV die ingaat per 1-1-2026.

Kwaliteit
Toelichting
Door veranderende adviezen, een nieuwe portefeuillehouder en personele wisselingen loopt de ontwikkeling van de dienstverlening achter op schema. Met de nieuwe portefeuillehouder werken we aan de verdere uitwerking van de visie.
De verwachting is dat de visie op dienstverlening in december 2026 ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Dit geldt ook voor de Servicebeloften.

Na besluitvorming starten we met de implementatie van het zaaksysteem en brengen we in kaart welke trainingen, processen en hulpmiddelen nodig zijn.
Het klantonderzoek wordt meegenomen in het programma van wensen en eisen voor de nieuwe website. Naar verwachting wordt de nieuwe website in het tweede kwartaal van 2027 gelanceerd.
Het advies voor de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) ligt klaar voor bestuurlijke besluitvorming. We voldoen op dit moment al aan de minimale eisen van deze wet.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We voorzien in professionele en efficiënte uitvoeringscapaciteit voor taken van de toekomst

Kwaliteit
Toelichting
Dit thema heeft in de begroting 2026 geen eigen doelstelling. Het is de verzamelnaam voor de activiteiten *formatiehuis*, *IBOCE-samenwerking* en *strategische personeelsplanning*.
Het formatiehuis en de strategische personeelsplanning liggen op schema. De meeste aandacht gaat daarom uit naar de samenwerking binnen IBOCE.

Activiteiten

Formatiehuis

Omschrijving activiteit begroting
We brengen het formatiehuis op orde.
Op basis van het inzicht in de benodigde formatie en inhuur brengen we de strategische vraagstukken in beeld. Hierdoor wordt duidelijk welke formatie nodig is om onze huidige taken goed uit te voeren.
Ook wordt zichtbaar welke capaciteit wordt ingezet voor programma's en projecten, het primaire proces, autonome ontwikkelingen en extra bestuurlijke opgaven. Daarnaast wordt duidelijk wat toekomstige taken van de organisatie vragen.
In 2026 maakt het college keuzes over hoe hiermee wordt omgegaan en welke effecten dit heeft.

Kwaliteit
Toelichting
Per team is de bezetting vergeleken met de daadwerkelijke formatie. Daarbij is in beeld gebracht welke formatie inmiddels is gewijzigd en welke wijzigingen nog met een directiebesluit moeten worden aangepast.
Na deze stap is per team een definitieve formatie beschikbaar, inclusief functies en FTE's. Ook worden spelregels opgesteld om op de formatie te sturen.
Bij nieuwe vacatures en natuurlijk verloop kan hierdoor gerichter worden bepaald welke vervanging gewenst en noodzakelijk is. De inzet van inhuur is door deze aanpak al teruggedrongen.
De definitieve doelen en richtlijnen volgen in het vierde kwartaal van 2026.

Onderzoek toekomst automatiseringssamenwerking BOCE (IBOCE)

Omschrijving activiteit begroting
Samen met Gemeente Emmen en Gemeente Borger-Odoorn doen we in 2026 een onderzoek naar de toekomst van de samenwerking die we in IBOCE-verband al vele jaren met elkaar hebben.
Aanleiding hiervoor zijn de ontwikkelingen (zoals verclouding) die een onomkeerbare ontwikkeling zijn en de gevolgen die dat heeft voor onze automatiseringssamenwerking. Ook de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (schaarste aan IT-ers in de toekomst), de mogelijkheden van informatisering en de mogelijke voordelen die verdere samenwerking zou kunnen opleveren in het delen van kennis en ontwikkeling en het opvangen van capaciteitsproblemen.
Kwaliteit
Toelichting
Er is een opdrachtformulering opgesteld en bij alle drie de deelnemende gemeenten is een aftrapbijeenkomst gehouden. Binnen Coevorden vond deze bijeenkomst plaats op 15 juni 2026.
De opdrachtbeschrijving en de afstemming met de verschillende ondernemingsraden van de gemeenten hebben meer tijd gekost dan verwacht. Hierdoor is afronding van het onderzoek in 2026 niet haalbaar. Daarom staat deze activiteit op oranje.
In september 2026 staat een bijeenkomst gepland voor medewerkers van de betrokken afdelingen om hen verder te informeren.

Strategische personeelsplanning

Omschrijving activiteit begroting
Het inzicht vanuit het formatiehuis geeft de teamleider de mogelijkheid om goed te kijken naar de ontwikkelingen in het team, de vraagstukken waar het team voor staat en de trends die erop af komen. Het tijdig inspelen op deze ontwikkelingen, draagt bij aan scherpe, tijdige keuzes.
Kwaliteit
Toelichting
In 2026 is gestart met strategische personeelsplanning. Per team is in beeld gebracht waar uitstroom door pensionering ontstaat, welke ontwikkelmogelijkheden medewerkers hebben en waar toekomstige schaarste ontstaat.
Dit geeft meer grip op de ontwikkeling van medewerkers. In combinatie met een verbeterde gesprekscyclus draagt dit bij aan het behoud van medewerkers, omdat beter wordt gesproken over ontwikkelmogelijkheden.
Ook ontstaat een beter beeld van vacatures die in de loop van het jaar ontstaan en van opleidingen die nodig zijn.
Zo is uit de groep potentiële leidinggevenden een selectie gemaakt van vijf deelnemers aan de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG)-leergang voor toekomstige leidinggevenden.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

De mensen, informatie en processen zijn doelmatig en elkaar versterkend georganiseerd

Doelstellingen:
- De organisatie-inrichting van gegevensmanagement is op orde, de datakwaliteit van de basisregistraties (met name BAG) heeft in 2026 de hoogste prioriteit.
- We brengen beschikbare data in kaart en onderzoeken de kansen voor betere beleidsvorming, voor betere (bij)sturing in de bestuurs- en managementcyclus en voor betere sturing van processen;
- Digitale informatievoorziening ondersteunt de processen en voldoet aan wet- en regelgeving.

Kwaliteit
Toelichting
In 2026 zijn we gestart met het verder vormgeven van gegevensmanagement en het verbeteren van de datakwaliteit van de basisregistraties. Ook brengen we beschikbare data en de mogelijkheden voor toepassing bij sturing en beleidsvorming in beeld.
Daarnaast werken we aan het versterken van de digitale informatievoorziening, zodat deze de processen goed ondersteunt en blijft voldoen aan wet- en regelgeving.
Door beperkte capaciteit en middelen zijn deze activiteiten later gestart dan gepland. De onderwerpen zijn verkend en de uitwerking is gestart. De volledige implementatie en structurele borging vragen meer tijd. Daarom worden de werkzaamheden in 2027 voortgezet.

Activiteiten

Verbeteren informatiebeveiliging

Omschrijving activiteit begroting
Het programma Informatieveiligheid heeft tot doel om, in de periode 2025–2029, een structurele en integrale verbetering van informatiebeveiliging en privacy binnen de deelnemende gemeenten te realiseren. De doelstellingen zijn opgenomen in het strategisch informatiebeveiligings- en privacy beleid gemeente Coevorden. Zie ook hoofdstuk ‘nieuwe ontwikkelingen’.
Kwaliteit
Toelichting
Het programma heeft vertraging opgelopen, onder andere door beperkte personele inzet. De projecten binnen het programma zijn inmiddels opgepakt.
Het gaat om:
- het opstellen van tactische deelbeleidsstukken voor informatieveiligheid;
- het uitvoeren van een GAP-analyse op BIO2 (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en privacy;
- risicomanagement voor informatieveiligheid;
- de implementatie van BIO2- en privacymaatregelen;
- bewustwording over informatieveiligheid.

Binnen deze projecten zijn verschillende producten opgeleverd. Deze worden nu in de lijn geïmplementeerd. Het gaat bijvoorbeeld om maatregelen uit de tactische beleidsstukken. Dit vraagt om goede communicatie naar verschillende doelgroepen.

De trajecten voor de aanschaf van GRC-software (Governance, Risk & Compliance) en een bewustwordingstool lopen. Het risico bestaat dat deze trajecten niet in 2026 worden afgerond en dat de hiervoor gereserveerde middelen dit jaar niet worden besteed.
De focus ligt nu op:

1. managers, teamleiders en coördinatoren beter betrekken bij het programma en hen ondersteunen bij de acties die in de tweede fase nodig zijn;
2. de aanschaf van GRC-software en een bewustwordingstool.

Verbeteren van de kwaliteit van informatie

Omschrijving activiteit begroting
In 2026 borgen we de datakwaliteit van de basisregistraties. Daarbij worden verantwoordelijkheden centraal en decentraal structureel belegd en vindt er bewaking plaats op de datakwaliteit.
Kwaliteit
Toelichting
Door beperkte capaciteit en middelen is deze activiteit later gestart dan gepland.
De voorgenomen activiteiten zijn in 2026 verkend en de uitwerking is gestart. De volledige implementatie en structurele borging vragen meer tijd.
De werkzaamheden worden daarom in 2027 voortgezet. Daarbij werken we verder aan de implementatie, inrichting, rolverdeling en kwaliteitsbewaking, zodat deze structureel worden geborgd.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Indicator	Eenheid	2022	2023	2024	2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,80	8,61	7,91	8,23
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	8,77	9,66	9,69	9,85
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	384,27	438,29	483,36	521,04
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	23,20%	23,82%	22,07%	24,22%
	+ totale kosten inhuur externen				
Overhead	% van totale lasten	12,40%	12,93%	14,14%	14,96%

Financiën

PROGRAMMA 5		
Bedragen x € 1.000		
Product	**Onderwerp**	**2025**
Bedrijfsvoering	Overige personeelskosten, Arbo	-50
Bedrijfsvoering	Overige personeelskosten, adviezen derden	-40
Bedrijfsvoering	Automatisering	-500
Bedrijfsvoering	Personele lasten	-3.200
	Totaal	**-3.790**

Bedrijfsvoering, ARBO (€ 50.000)
De kosten voor ARRBO zijn kosten die zorgen voor een veilige en gezonde werkplek. Hiervoor worden kosten gemaakt voor het inzetten van onze arbodienst voor deskundige begeleiding bij ziekteverzuim, keuringen en preventie. Maar ook het in stand houden van een goed functionerende BHV-organisatie, het beschikbaar stellen van een (externe) vertrouwenspersoon, lymescreening, vaccinaties en het aanschaffen (ergonomische) hulpmiddelen. Daarnaast hebben we uitvoering te geven aan de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). Het is daarom essentieel dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn, zodat we onze verantwoordelijkheid als werkgever kunnen waarmaken en een veilige en gezonde werkomgeving voor alle medewerkers kunnen garanderen.

Bedrijfsvoering, Adviezen derden (€ 40.000)
Door een toename van het indienen van klachten, bezwaar of juridische procedures door inwoners en/of medewerkers is het huidige budget niet meer toereikend. Door het gebruik van AI is het makkelijker om juridische teksten te generen en juridisch advies te krijgen.

Bedrijfsvoering, automatisering, incidenteel nadeel € 500.000
De verwachte overschrijding heeft te maken met een structurele stijging van de kosten met betrekking tot de dienstverlening van de gemeente Emmen. De door Emmen doorbelaste kosten voor licenties, devices en ondersteuning vallen hoger uit door onder andere hogere bezetting (inhuur en formatie) binnen onze organisatie en door hogere kosten, zoals overheadkosten, welke aan Coevorden worden doorberekend. De hogere doorbelasting van Emmen is structureel wij zullen deze stijging verwerken in de Programmabegroting 2027.

Bedrijfsvoering, personele lasten, incidenteel nadeel € 3.200.000
Op de personele lasten verwachten wij in 2026 een overschrijding van circa € 3,2 mln. Over 2025 was de overschrijding € 3,9 mln. De in 2025 ingezette demping van de personele kosten laat een positieve daling zien, temeer omdat het budget voor inhuur met € 1,9 mln is afgenomen en het salarisbudget voornamelijk autonoom is gestegen obv prijsindexactie/Cao loonstijging.

Voor de korte termijn blijven we inzetten op reductie van de inhuurkrachten welke een positief effect hebben op de totale personele lasten. Voor de langere termijn zijn we de overbezetting per team, cluster, functie, vakgebied, kennis- en ervaringsniveau in beeld aan het brengen, tezamen met de strategische personeelsplanning waarbij per team en cluster inzichtelijk wordt wat de langere termijn benodigde bezetting is. Hiermee kunnen we de tijdelijke en de structureel benodigde overbezetting scheiden. Daarmee kunnen we een meerjaren perspectief op de personeelslasten opstellen. Uiterlijk in het proces van de kaderbrief 2028 zullen we dit meerjaren perspectief voor de personele lasten opnemen.

Nadere toelichting personele lasten
Het salarisbudget over 2026 is € 30 mln. (was € 27,5 mln. over 2025) en we verwachten € 32,5 mln. over 2026 te besteden (was € 30,1 mln. over 2025). Dit is een verwachte overschrijding van circa 8,3% (was 9,5% over 2025). De reden van de overschrijding is het feit dat de daadwerkelijke bezetting hoger is dan de beschikbare formatie.
Het inhuurbudget voor 2026 is gedaald met € 1,9 mln. naar € 1,5 mln. (was € 3,4 mln. over 2025). We verwachten € 2,2 mln. over 2026 te besteden (was € 4,6 mln. over 2025). De formatie voor 2026 is 307 fte en de verwachte gemiddelde bezetting over 2026 is 364 fte. We verwachten daarmee een overbezetting van 57fte, vergelijkbaar met 2025.
Eind 2026 verwachten we over 2026 een reductie van 27 inhuurkrachten te bereiken. Eind 2025 waren er 72 inhuurkrachten werkzaam, momenteel zijn er nog 50 inhuurkrachten werkzaam en we verwachten eind 2026 nog 45 inhuurkrachten werkzaam te hebben. Dat is 11% van de bezetting inclusief inhuur. (was 18% in 2025)

Tabel met vijfjarig beeld van formatie, bezetting en inhuur:

Jaar	Formatie	Bezetting	Inhuur
2022	278	312	119
2023	278	345	104
2024	283	346	95
2025	290	348	72

2026	307	364	45

Overige ontwikkelingen

Implementatie nieuwe zaaksysteem
In 2025 is er € 164.000 beschikbaar gesteld voor het zaakgericht werken als onderdeel van procesmatig werken. Hiermee brengen we onze dienstverlening naar een hoger niveau met goed inzicht in de status en afhandeling van onze taken, onderlinge vervangbaarheid intern maar ook transparant richting onze inwoners. De voorbereidingen voor de aanschaf en implementatie van het nieuwe zaaksysteem zijn opgestart. Eind 2026 beginnen we met de implementatie van de ICT-oplossing en de noodzakelijke verandering bij de medewerkers en implementeren tevens een paar processen met de meeste impact voor onze inwoners. In 2026 kunnen wij de kosten opvangen binnen bestaande budgetten. Naar verwachting zullen we in 2027 gebruik maken van de reeds gereserveerde middelen van € 164.000 uit de algemene reserve.

Programma 6 | Financiën en dekkingsmiddelen

Samenvatting

De kaderbrief 2027 is opgesteld in een bijzondere bestuurlijke context. Na de gemeenteraadsverkiezingen is een nieuwe gemeenteraad aangetreden. Tijdens het proces voor de kaderbrief werd nog gewerkt aan de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders.
Het demissionaire college vond het belangrijk om de raad vroegtijdig inzicht te geven in ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomst van Coevorden en op de financiële positie van de gemeente. Daarom heeft de kaderbrief een ander karakter dan gebruikelijk. Waar een kaderbrief vaak nieuwe beleidskeuzes en politieke accenten bevat, richt deze editie zich vooral op de opgaven waar de gemeente voor staat en de financiële ruimte waarbinnen deze moeten worden gerealiseerd. Het college en uiteindelijk de raad maken de keuzes in het begrotingsproces.
Om het jaarrekeningproces 2026 beter te stroomlijnen, wordt in oktober een aangepaste financiële verordening ter besluitvorming aan de raad aangeboden. Na een analyse in de tweede helft van 2026 wordt in het vierde kwartaal een tweede actualisatie van de financiële verordening ter besluitvorming aan de raad aangeboden. Deze treedt per 1 januari 2027 in werking en bevat de noodzakelijke beleidskeuzes.
Op basis van de mutaties in de meicirculaire is de belangrijkste conclusie dat er voor het lopende jaar 2026 geen significante extra middelen beschikbaar zijn gekomen.

Voor het programma Financiën en dekkingsmiddelen zijn de volgende documenten van belang:
· Nota activabeleid
· Nota financieel beleid
· Nota grondbeleid
· Nota lokale heffingen
· Nota reserves en voorzieningen
· Nota verbonden partijen
· Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

De financiële meerjarentrends maken we zichtbaar.

Doelstellingen:
- We presenteren een eerste versie van de meerjarentrends bij de coalitiegesprekken, het jaarverslag 2025 en de kadernota 2027.

Kwaliteit
Toelichting
Tijdens de coalitiegesprekken en in de kaderbrief 2027 is het meerjarenperspectief gepresenteerd en opgenomen. Ook bij de start van het proces rond de jaarrekening 2025 is aan de organisatie een presentatie gegeven over het meerjarenperspectief.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

De structurele kosten en baten zijn in evenwicht.

Doelstellingen:
- We verwerken, na actualisatie van de beleidskaders, de effecten van de financieel technische optimalisaties in de kaderbrief 2027;
- We verhogen de tarieven van de OZB voor zowel de eigenaren als de gebruikers van de niet-woningen voor de heffing in 2026 met 10%;
- We bereiken dat in de begroting 2027 leges kostendekkend zijn conform wet- en regelgeving;
- We lichten voor 1 juli 2026 de gehele programmabegroting door op kostenefficiëntie, waarmee in 2027 minimaal € 200.000 structureel wordt bespaard.

Kwaliteit
Toelichting
De kaderbrief 2027 is opgesteld in een bijzondere bestuurlijke context. Na de gemeenteraadsverkiezingen is een nieuwe gemeenteraad aangetreden. Tijdens het proces voor de kaderbrief werd nog gewerkt aan de vorming van een nieuw college. Daarom bevat de kaderbrief vooral de ontwikkelingen, opgaven en financiële ruimte voor de komende periode. De politieke

keuzes worden gemaakt tijdens het begrotingsproces.

In de kaderbrief is nog geen besluit genomen over het verhogen van de OZB. Wel is de intentie uitgesproken om de OZB alleen voor niet-woningen te verhogen en niet voor de eigenaren. De definitieve keuze wordt tijdens het begrotingsproces gemaakt.

Ook over de kostendekkendheid van leges, afval en rioolheffing is nog geen besluit genomen. Dit wordt meegenomen in het begrotingsproces.

De voorgenomen structurele besparing van € 200.000 wordt vanaf 2027 gerealiseerd.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

Onze vermogenspositie op langere termijn is stabiel en beheersbaar.

Een stabiele vermogenspositie uit zich in de solvabiliteitsratio. Voor het maken van een herstelplan is in de kaderbrief 2026 een ondergrens van 25% afgesproken. Verwacht wordt dat dit in 2026 niet aan de orde zal komen.

Kwaliteit

Toelichting

In de kaderbrief 2026 is afgesproken om de ondergrens van 30% tijdelijk los te laten en een absolute ondergrens van 20% te hanteren. Als de solvabiliteit in een meerjarenbegroting onder de 25% komt, is een meerjarig verbeterplan nodig.
Voor 2026 verwachten we dat de ondergrens niet wordt overschreden. In het vierde kwartaal van 2026 wordt het financieel beleid op dit punt, indien nodig, geactualiseerd. Hiervoor is in de kaderbrief 2027 een voorstel opgenomen.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We evalueren en actualiseren het financiële beleid en de uitvoering daarvan regelmatig.

In de raad van december 2025 komt een voorstel tot actualisatie van de financiële verordening aan de orde. Daarop afgestemd worden de onderliggende beleidskaders zoals: het financiële beleid, activa-, grond-, reserves en voorzieningen, overhead, weerstandsvermogen en risicobeheersing en verbonden partijen gewijzigd. Deze documenten zijn vindbaar voor de raad, college en (deel)budgethouders. Voorstellen worden met de auditcommissie afgestemd.

Kwaliteit

Toelichting

Vanaf december 2025 is het team Advies & Financiën uitgebreid met een strateeg financiën. Hierdoor is capaciteit beschikbaar gekomen om de financiële verordening en verschillende beleidsstukken te actualiseren.
Op basis van de jaarrekening 2025 is gekozen voor een aanpak in twee fases:

- **Fase 1:** aanpassingen van de financiële verordening voor de jaarrekening 2026.
- **Fase 2:** aanpassingen van de financiële verordening en beleidsstukken.

De controle van de jaarrekening 2025 liet zien dat de financiële verordening op het gebied van rechtmatigheid en de verantwoording van baten en lasten duidelijker kan worden geformuleerd. Hierdoor ontstond onnodige onduidelijkheid tussen de accountant en de organisatie.

Voor de controle van de jaarrekening 2026 worden daarom de volgende aanpassingen voorgesteld:
1. **Aanpassing begrotingscriterium:** in de paragraaf over de rechtmatigheidsverantwoording wordt een aanvullend criterium opgenomen. Overschrijdingen van lasten worden tijdig gemeld aan de raad via de bestuursrapportage. Overschrijdingen die daarna ontstaan, worden tijdig gemeld en toegelicht in de jaarrekening. Hiermee wordt het risico op een overschrijding van de verantwoordingsgrens beperkt.
2. **Ondergrens voor balansposten:** na het sluiten van boekjaar 2026 wordt een ondergrens opgenomen voor nog te betalen en nog te ontvangen facturen die als balanspost voor 2026 moeten worden opgenomen. De voorgestelde grens is € 10.000 per factuur.
3. **Ondergrens incidentele baten en lasten:** er wordt een ondergrens opgenomen voor de verantwoording van individuele incidentele baten en lasten, conform de Commissie BBV. De voorgestelde grens is € 50.000, gelijk aan de interne verantwoordingsgrens.
4. **Stelpost onvoorzien:** conform de taakstelling uit de begroting 2026 wordt de stelpost onvoorzien verlaagd naar € 50.000.
5. **Rente op reserves:** conform de taakstelling uit de begroting 2026 wordt geen rente meer toegekend aan reserves.

Er zal nog overleg met de wethouder Financien plaatsvinden over de invulling van fase 2. De verwachting is dat dit in Q1 2027 zal worden uitgevoerd.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We investeren in financiële kennis in de organisatie en in het bestuur.

In het kader van het project Sturen & Verantwoorden gaan we de financiële kennis verbeteren. Daarvoor wordt eind 2025 een plan van aanpak vastgesteld welke zowel het proces als de uitvoering van de sturings- en verantwoordingsdocumenten moet verbeteren. Aandacht wordt gegeven aan de rollen, verantwoordelijkheden van het bestuur, management en de organisatie.

Kwaliteit

Toelichting

De eerste fase van het project is afgerond. De rollen en verantwoordelijkheden zijn beter vastgelegd. Ook zijn het proces van de BERAP en de begroting goed gecommuniceerd. Vanaf het najaar van 2026 wordt verder gewerkt aan het vergroten van de financiële kennis.

Begrotingsdoelstelling (Wat willen we bereiken?)

We voeren een financiële administratie die actueel, betrouwbaar en rechtmatig is.

Doelstellingen:

- het verschaffen van inzicht in de financiële prestaties, het ondersteunen van de besluitvorming door middel van financiële informatie en advies, het waarborgen van de rechtmatigheid en getrouwheid van de financiële gegevens, en het bijdragen aan transparant en verantwoordelijk bestuur conform wettelijke kaders zoals het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Kwaliteit

Toelichting

De begroting is getoetst en akkoord bevonden door de provincie als toezichthouder. De accountant heeft bij de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven.

Beleidsindicatoren "Waar staat je gemeente?"

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€	€ 856	€ 954	€ 950	€ 981	€ 1.077
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€	€ 908	€ 1.004	€ 1.002	€ 1.036	€ 1.099
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	€	€ 225.000	€ 250.000	€ 287.000	€ 297.000	€ 343.000

Financiën

PROGRAMMA 6

Bedragen x € 1.000

Product	Onderwerp	2026
Algemene uitkering Gemeentefonds	Meicirculaire 2026	397
Algemene uitkering Gemeentefonds	Stelpost provincie meicirculaire 2026	-530
Heffing gemeentelijke belastingen	OZB eigenaren	200
Financiering en dividend	Dividend	77
Algemene baten en lasten	Stelpost afrondingsverschillen	90
	Totaal	**234**

Algemene uitkering Gemeentefonds, Meicirculaire, incidenteel voordeel € 397.000
In de bijlage Circulaires gemeentefonds is een uitgebreide toelichting opgenomen over de effecten van de meicirculaire 2026.

Algemene uitkering Gemeentefonds, stelpost provincie, incidenteel nadeel € 530.000
Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 zijn er naar aanleiding van het gesprek met de toezichthouder (Provincie Drenthe) separaat een tweetal mutatie doorgevoerd. De stelpost BTW-compensatiefonds had een voordeling effect van € 650.000. Het actualiseren van de maatstaven op basis van de gegevens vanuit het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties (BZK) had een negatief effect van € 120.000. Deze effecten zijn meegenomen bij de verwerking van de meicirculaire en zijn opgenomen in het saldo van de algemene uitkering. Het vervallen van deze stelpost heeft een negatief effect van € 530.000.

Heffingen gemeentelijke belastingen, OZB eigenaren, incidenteel voordeel € 200.000
De opbrengst uit de OZB voor eigenaren valt hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een grotere stijging van de WOZ-waarden dan waarmee bij het opstellen van de begroting rekening is gehouden. Hierdoor is de belastinggrondslag toegenomen en zijn meer inkomsten uit de OZB ontvangen.

Financiering en dividend, dividendbelasting, incidenteel voordeel € 77.000
Dit incidentele voordeel wordt met name veroorzaakt door een hogere dividenduitkering van N.V. Rendo Holding dan waar wij in de Programmabegroting 2026 rekening mee hebben gehouden.

Algemene baten en lasten, stelpost afrondingsverschillen, incidenteel voordeel € 90.000
De stelpost afrondingsverschillen heeft een omvang van € 115.000. In het eerste halfjaar is er geen gebruik gemaakt van deze stelpost en daarom stellen wij voor om een saldo van € 90.000 vrij te laten vallen in het resultaat. De resterende € 25.000 blijft beschikbaar in 2026.

Overige ontwikkelingen

Bijlagen

Circulaires gemeentefonds

Financieel effect van de Meicirculaire

EFFECTEN MEICIRCULAIRE	
(bedragen x € 1.000)	
	2026
Uitkeringsfactor	
Accresontwikkeling	365
BTW compensatiefonds	-426
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	-
Ontwikkeling uitkeringsbasis	
Ontwikkeling uitkeringsbasis	122
Hoeveelheidsverschillen	70
WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven	-234
Stelposten	
Stelpost BTW-Compensatiefonds	650
Sociaal Domein	
Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg	-122
'Weeffout' Jeugdzorg	-20
Ketensystemen jeugd	-1
Wet op de lijkbezorging	-7
Subtotaal centraal	***397***
Taakmutaties	
Wet handhaving sociale zekerheid	11
Kinderopvang pleegouders	20
Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders	1
IU/DU/SU	
Participatie (IU)	190
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	-2
Wet betaalbare huur (DU)	1
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (DU)	23
Overheidsbrede Dienstverlening (DU)	4
Erfgoed en Overheid	55
Faciliteitenbesluit opvangcentra	22
Alleenverdienersproblematiek	80
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	38
IBO Problematische schulden	40
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	21
Ondersteuning lokale politieke partijen	12
Subtotaal decentraal	***516***
Totaal effecten meicirculaire	***913***

Toelichting op de Meicirculaire

Accressen
In de meicirculaire 2026 is de nieuwe raming van het accres verder opgenomen. Het volume accres is gebaseerd op de actuele ontwikkeling van het bbp. Voor het jaar 2026 is er een minimale mutatie in het volume accres. Het loon en prijs accres is echter wel naar boven bijgesteld. Dit heeft een positief effect.
BTW-Compensatie Fonds (BCF)
Het BCF-plafond heeft een plafond. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Gemeenten zijn in 2025 € 215 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In september 2025 werd al een voorschot van € 428 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening bedraagt hierdoor € 213 miljoen lager en dit bedrag is incidenteel onttrokken in 2026. Dit is een negatief effect.
Ontwikkeling uitkeringsbasis
Diverse landelijke aantallen zijn geactualiseerd. Hierdoor is in deze meicirculaire sprake van een stijging van de hoeveelheden.

WOZ-waardering en rekentarieven
In de meicirculaire 2026 zijn de WOZ-waarden geactualiseerd en heeft de aanpassing van de rekentarieven plaatsgevonden.

Stelpost BTW-compensatiefonds
In de Programmabegroting 2026 is een structurele stelpost ter grootte van de ruimte onder het plafond van het jaar 2024 opgenomen (€ 332 miljoen landelijk). Dit komt overeen met ongeveer 11 punten van het de uitkeringsfactor. Voor Gemeente Coevorden heeft dit een positief effect van € 650.000. De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting. Wij hebben deze stelpost, naar aanleiding van het gesprek met de toezichthouder, separaat opgenomen. In de toelichting bij product Algemene Uitkering in programma 6 lichten wij het vrijvallen van de stelpost toe.

Taakmutaties
Niet beoogde jeugdzorgkosten
De SPUK "Niet beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf" verlengd voor de zorgkosten over de jaren 2024 en 2025. Ten behoeve van deze regeling is in 2026 een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), afkomstig uit de algemene uitkering van het gemeentefonds. Eventueel restant zal terugvloeien naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. Deze correctie wordt in mindering gebracht op het centrale deel van de algemene uitkering en heeft hierdoor een negatief effect op het saldo.

De overige taakmutaties, anders dan bovengenoemd, betreffen kleine verschillen.

Integratie-uitkeringen / Decentralisatie-uitkeringen / Specifieke uitkeringen (IU/DU/SU)
In de meicirculaire zijn diverse mutaties inzake de decentralisatie-uitkeringen opgenomen. De mutaties die groot van omvang zijn lichten wij hieronder toe.

Participatie
De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2026 (€ 84,1 miljoen in 2026, aflopend naar € 68,1 miljoen in 2031). Daarnaast wijzigt de budgetverdeling voor de rijksbijdrage beschut werk als gevolg van een nieuwe verdeelsleutel. Per saldo hebben deze wijzigingen een positief effect.

Erfgoed en Overheid
Gemeenten en provincies vervullen een belangrijke functie in de bescherming en het beheer van archeologisch erfgoed, gebouwde monumenten en cultuurlandschappen. De capaciteit en deskundigheid
op het gebied van erfgoed in de fysieke leefomgeving staat onder druk. Daarom zijn het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het IPO en de VNG een programma Erfgoed en Overheid gestart. In
2026 wordt voor het eerst cofinanciering toegekend aan projecten die duidelijk bijdragen aan de doelen van het programma.

Alleenverdienersproblematiek
Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Er is voor de alleenverdienersproblematiek voor 2026 een bedrag van € 27,5 miljoen beschikbaar. Voor Gemeente Coevorden betreft dit een bedrag van € 80.000.

Recapitulatie

Overzicht van baten en lasten

RECAPITULATIE					
Bedragen x € 1.000		**Primitieve begroting**	**Reeds geaccordeerde begrotings-wijzigingen**	**Bestuurs-rapportage**	**Begroting na wijzigingen**
Lasten (exclusief toevoegingen reserves)					
PR 1.	Bouwen voor de samenleving	17.777	50	416	18.243
PR 2.	Duurzaamheid	17.682	400	207	18.289
PR 3.	Samen	63.478	1.635	4.697	69.811
PR 4.	Eigenheid dorpen en wijken	716		75	791
PR 5.	Fundering voor de toekomst	41.722	439	3.791	45.952
PR 6.	Financiën en dekkingsmiddelen	7.899	-120	-90	7.688
	Overhead				
	Totaal lasten	**149.273**	**2.404**	**9.096**	**160.773**
Baten (exclusief onttrekkingen reserves)					
PR 1.	Bouwen voor de samenleving	7.795		1.161	8.956
PR 2.	Duurzaamheid	11.760	400	-400	11.760
PR 3.	Samen	13.868		3.526	17.394
PR 4.	Eigenheid dorpen en wijken	4			4
PR 5.	Fundering voor de toekomst	924			924
PR 6.	Financiën en dekkingsmiddelen	113.683	-268	660	114.075
	Overhead				
	Totaal baten	**148.034**	**132**	**4.947**	**153.113**
Saldo (exclusief reservemutaties)					
PR 1.	Bouwen voor de samenleving	-9.982	-50	745	-9.287
PR 2.	Duurzaamheid	-5.922		-607	-6.529
PR 3.	Samen	-49.610	-1.635	-1.172	-52.417
PR 4.	Eigenheid dorpen en wijken	-711		-75	-786
PR 5.	Fundering voor de toekomst	-40.799	-439	-3.791	-45.029
PR 6.	Financiën en dekkingsmiddelen	105.785	-148	750	106.387
	Overhead				
	Saldo exclusief reservemutaties	**-1.239**	**-2.272**	**-4.149**	**-7.661**
Toevoegingen reserves		1.019			1.019
Onttrekkingen reserves		-3.892	-1.168	-150	-5.210
	Saldo reservemutaties	**-2.873**	**-1.168**	**-150**	**-4.191**
Saldo inclusief reservemutaties		**1.634**	**-1.104**	**-3.999**	**-3.469**

Verloop algemene reserve

Overzicht

VERLOOP ALGEMENE RESERVE				
(bedragen x € 1.000)	**Prognose 2026**	**Begroting 2027**	**2028**	**2029**
Stand algemene reserve begin boekjaar	**35.363**	**32.134**	**32.330**	**32.336**
Toevoegingen aan de reserve				
- Structurele versterking vermogenspositie	1.000	1.000	1.000	1.000
Resultaat jaarrekening 2025	1.392			
Totaal toevoegingen	*2.392*	*1.000*	*1.000*	*1.000*
Onttrekkingen aan de reserve				
Beleidsplan openbare verlichting	-13	-63	-76	
Onttrekking impulsgelden wegonderhoud 2024	-375	-375	-375	-375
Dekking halfjaarrapportage 2024		-366	-366	
Dekking ambities Programmabegroting 2025			-49	-49
Dekking ambities Programmabegroting 2026	-768		-128	-1.070
Onttrekkingen halfjaarrapportage 2026				
Programma binnenstad	-236			
Incidentele subsidies windmolens	-61			
Look and feel sporthallen	-169			
Saldo halfjaarrapportage 2026	-3.999			
Totaal onttrekkingen	*-5.621*	*-804*	*-994*	*-1.494*
Stand algemene reserve eind boekjaar	**32.134**	**32.330**	**32.336**	**31.842**

Investeringskredieten

Investeringskredieten

INVESTERINGEN 2026					
Bedragen x € 1.000	**Jaartal afronding**	**Krediet**	**Realisatie tm 2025**	**Realisatie 2026**	**Restant**
Riolering					
Riolering; Pompen en gemalen 2025	2026	300	-	-	300
Riolering; Pompen en gemalen 2026	2026	300	-	-	300
Riolering; Gasthuisstraat Coevorden	2026	1.710	1.496	161	53
Riolering; Reconstructie Krimweg Coevorden	2026	550	-	-	550
Riolering; vervanging en optimalisering riolering 2025	2026	800	-	-	800
Riolering; vervanging en optimalisering riolering 2026	2026	2.000	-	-	2.000
Totaal riolering		**5.660**	**1.496**	**161**	**4.003**
Onderwijshuisvesting					
De Nieuwe Veste, nieuwbouw	2029	40.574	1.218	317	39.039
Nieuwbouw scholen Sleen	2028	3.292	17	13	3.262

INVESTERINGEN 2026					
Parkeerplaats en buitenruimte MFC Schoonoord	2028	1.100	-	-	1.100
MFC Schoonoord	2028	19.902	294	2.578	17.030
IHP, scholen Schoonoord, voorbereidingskosten nwbouw	2028	160	-	-	160
Totaal onderwijshuisvesting		**65.028**	**1.529**	**2.908**	**60.591**
Facilitair					
Vervanging inrichting Kasteel 1	2026	1.000	127	18	855
Huisvesting A. Kramersingel 4, verv inventaris	2026	340	-	-	340
Huisvesting Kasteel 1; Licht- en geluidinstallatie	2026	160	-	152	8
Huisvesting Kasteel 1; Vervanging inrichting, vervolg	2026	155	117	16	22
Totaal facilitair		**1.655**	**244**	**186**	**1.225**
Vastgoed					
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed 2024	2026	800	183	-	617
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed 2025	2026	800	-	-	800
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed 2026	2026	800	-	-	800
Verduurzaming maatschappelijke accomodaties	2026	2.500	159	20	2.321
Herstelwerkzaamheden Arsenaal	2026	200	127	-	73
Totaal Vastgoed		**5.100**	**469**	**20**	**4.611**
Openbare ruimte					
Project Markt en Haven	2026	5.671	3.764	1.050	857
Aankoop Holwert 3	2025	2.600	2.342	-	258
Voorbereidingskosten Holwert Midden	2026	200	10	64	126
Aanleg verzamelgraven begraafplaatsen	2026	240	-	-	240
Verkeersregelinstallatie Dalerallee	2026	100	-	-	100
Vervanging openbare verlichting 2025	2026	350	305	42	3
Vervanging openbare verlichting 2026	2026	350	-	-	350
Totaal openbare ruimte		**9.511**	**6.421**	**1.156**	**1.934**
Infrastructurele projecten					
Project N34/Klooster	2026	700	651	-	49
Project N34/Zuidelijke ontsluitingsweg	2026	2.725	1.781	3	941
Fietspad Schapendijk	2026	565	119	23	423
Integrale aanpak Monierweg	2026	302	20	-	282
Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2026	2026	900	-	-	900
Bermverharding 2025	2026	300	-	47	253
Bermverharding 2026	2026	300	-	-	300
Wegonderhoud 2024	2026	1.035	70	134	831
Wegonderhoud 2025	2026	1.035	-	-	1.035
Wegonderhoud 2026	2026	1.035	-	-	1.035
Totaal infrastructurele projecten		**8.897**	**2.641**	**207**	**6.049**
Overige investeringen					
Geldlening Glasvezel Zuidenveld	2026	2.900	3.163	-	-263
Totaal overige investeringen		**2.900**	**3.163**	**-**	**-263**
Tractie					
Vervanging VW Crafter 69-VDT-1	2026	70	0	0	70
Vervanging VW Crafter 78-VKZ-8	2026	70	0	0	70
Vervanging VW Crafter 77-VKZ-8	2026	70	0	0	70
Houtversnipperaar Linddana 2024	2026	65	0	0	65

INVESTERINGEN 2026					
VW Caddy V-221-PK	2026	35	0	0	35
Renault Trafic lang wiel dubbel gesloten V-305-RZ	2026	45	0	0	45
TORO 4010	2026	98	0	98	0
Fendt 211 Vario profi	2026	140	0	80	60
John Deere 4066	2026	65	0	0	65
VW Transporter lang wiel dubbel gesloten BVJ-46-K	2026	48	0	0	48
VW Caddy Maxi	2026	36	0	0	36
VW Caddy Maxi	2026	36	0	0	36
VW Caddy	2026	35	0	0	35
Greentec 930 WD	2026	62	0	0	62
Herder klepelmaaier Votex Jumbo Flex 150 eco	2026	35	0	0	35
Totaal investeringen tractie		**910**	**-**	**178**	**732**
Totaal		***#REF!***	***#REF!***	***#REF!***	***#REF!***